

WWF

REPORT

MM

2017

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၏ လျှပ်စစ်စွမ်းအားကဏ္ဍ

ဒေါက်တာဝင်းထိန် (ဗိုလ်မှူး)

WWF ဆိုသည်မှာ

ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံးနှင့် အများလေးစားမှု အခံရဆုံးသော အမှီအခိုကင်းသည့် ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး အဖွဲ့အစည်းများအနက် တစ်ခု ဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာ့အဝှမ်း နိုင်ငံပေါင်း ၁၀၀ ကျော်တွင် ထောက်ခံ အားပေးသူ ၅ သန်းကျော်၏ အကူအညီဖြင့် လည်ပတ် ဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့ကြီး ဖြစ်ပါသည်။ WWF ၏ လုပ်ငန်း ရည်မှန်းချက်မှာ ဇီဝမျိုးကွဲများ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ရေရှည်တည်တံ့နိုင်သော ပြန်လည် ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင် ကို အသုံးပြုရန်နှင့် ပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းစေ၍ အလဟဿ ပြုန်းတီးစေသည့် အသုံးပြုမှုများအား လျော့ချရန် အားပေး တိုက်တွန်းခြင်းအားဖြင့် ကမ္ဘာမြေ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ယိုယွင်းလာမှုကို တားဆီးရန်နှင့် လူသားနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဟန်ချက်ညီ ရှင်သန်နေထိုင်သော အနာဂတ်တစ်ခု တည်ဆောက်ရေး ဖြစ်သည်။ WWF ၏ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း လုပ်ငန်း အများအပြားသည် တနင်္သာရီ တိုင်းဒေသကြီး၊ မွန်ပြည်နယ်နှင့် ကရင်ပြည်နယ်တို့ကို အဓိက အာရုံစိုက်သည်။ WWF ၏ အခြား ဆောင်ရွက်နေမှုများကို သိနိုင်ရန် www.wwf.org.mm တွင် လေ့လာနိုင်ပါသည်။

WWF ၏ အမည်အပြည့်အစုံမှာ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ရန်ပုံငွေအဖွဲ့ ဖြစ်ပြီး (ယခင်က ကမ္ဘာ့ သားငှက်တိရစ္ဆာန် ရန်ပုံငွေအဖွဲ့ဟု လူသိများပါသည်။)

ဖိုးသီးချို့လျှပ်စစ်ကုမ္ပဏီလီမိတက်

၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် ကော့သောင်းမြို့တွင် ဒီဇယ်ဖြင့် ၂၄နာရီ မီးလင်းရေး စတင်လုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီး ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် ထားဝယ်မြို့ ရပ်ကွက်အချို့ကို ကိုယ်ပိုင် ၄၀၀ ဗို့လိုင်းများဖြင့် ဓါတ်အားပေးခဲ့သည်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် ထားဝယ်မြို့ လျှပ်စစ်ဌာန၏ ဓာတ်အားလိုင်းကို ငှားရမ်းကာ တစ်မြို့လုံးကို ဓာတ်အားပေးခဲ့သည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် သရက်ချောင်းမြို့အထိ တိုးချဲ့၍ ဓာတ်အားပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅ ဒီဇင်ဘာတွင် အစိုးရ၏အမိန့်စာအရ ထားဝယ်အများပိုင်ကုမ္ပဏီ (DDPC) ကုမ္ပဏီသို့ လွှဲပြောင်းပေးခဲ့ ပါသည်။

ဖိုးသီးချို့ကုမ္ပဏီမှ လက်ရှိဓာတ်အားပေးလျက်ရှိသောမြို့ရွာများမှာ မြိတ်၊ ပုလော၊ ပလောက်၊ မလိမြို့နှင့် ဆက်စပ်ရွာများ၊ သရက်တစ်ပင်၊ ပြင်ဘုကြီး၊ တနင်္သာရီမြို့၊ ညောင်ပင်ကွင်း၊ သရဘွင်၊ ဘုတ်ပြင်းမြို့၊ ကရသူရိမြို့၊ ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင်မြို့နှင့် ကော့သောင်းမြို့ရပ်ကွက်အချို့တို့ ဖြစ်သည်။

ရေးသားသူ

ဒေါက်တာဝင်းထိန် (ဖိုးသီးချို)

အထူးကျေးဇူးတင်ရှိခြင်း

- သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ
- ဦးလှမြင့် (အငြိမ်းစား လျှပ်စစ်ဌာန)
- ဦးခင်မောင်ထွေး
- ဖိုးသီးချိုကုမ္ပဏီမန်နေဂျာများ

မာတိကာ

မြေပုံနှင့် စာရင်းဇယားများ	i
အစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်	ii
အခန်း (၁) တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၏ အခြေခံအချက်အလက်များ.....	1 -
တိုင်းဒေသကြီး၏ လျှပ်စစ်သမိုင်းကြောင်း	3 -
တိုင်းဒေသကြီး၏ လျှပ်စစ်ကဏ္ဍအခြေအနေ	3 -
ဓါတ်အားလိုအပ်ချက်	5 -
ဇယား ၁.၄ - တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံ	6 -
ဇယား ၁.၅ - တိုင်းဒေသကြီး၏ လျှပ်စစ်နှင့်စွမ်းအင်ကဏ္ဍ ဖွဲ့စည်းပုံ.....	7 -
ထားဝယ်ခရိုင်	8 -
ထားဝယ်မြို့	9 -
မြိတ်ခရိုင်	12 -
မြိတ်မြို့	13 -
တနင်္သာရီမြို့	14 -
ပုံ ၂.၅ - တနင်္သာရီမြို့ ဓါတ်အားလိုင်း သွယ်တန်းမှု မြေပုံ.....	14 -
ကျွန်းစုမြို့	15 -
ကျော့သောင်းခရိုင်	19 -
ကျော့သောင်းမြို့	19 -
ဘုတ်ပြင်းမြို့	20 -
ထားဝယ်ခရိုင်	22 -
မြိတ်ခရိုင်	22 -
ကျော့သောင်းခရိုင်	23 -
အစီရင်ခံစာတွင် မပါဝင်သော အသေးစား လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလိုင်းများ (Un-identified micro-grids) ..	23 -
အခန်း (၄) ပုဂ္ဂလိက လျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်သူများ	24 -
အခန်း (၅) ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြွှေးစွမ်းအင် အလားအလာများ.....	25 -
နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်	25 -
လေအားလျှပ်စစ်	25 -
ဇီဝလောင်စာ	29 -
အခန်း (၆) အခြားလောင်စာများနှင့် အလားအလာ.....	32 -
မီးထိုးဆီ	32 -
ကျောက်မီးသွေး	32 -
သဘာဝဓာတ်ငွေ့	33 -
ဒီဇယ်	34 -
အခန်း (၇) တိုင်းဒေသကြီးအတွက် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြွှေးစွမ်းအင် အနာဂတ်	35 -
ကိုးကားစာတမ်းများ	36 -

မြေပုံနှင့် စာရင်းဇယားများ

ပုံ ၁.၁	တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး ဖွဲ့စည်းပုံ.....	- 1 -
ပုံ ၁.၂	တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး မြေပုံ.....	- 2 -
ပုံ ၂.၁	ထားဝယ်ခရိုင် မြေပုံ.....	- 8 -
ပုံ ၂.၂	ထားဝယ်မြို့၏ ဓါတ်အားဖြန့်ဖြူးမှု တစ်ကြောင်းမျဉ်းပုံ.....	- 10 -
ပုံ ၂.၃	မြိတ်ခရိုင် မြေပုံ.....	- 12 -
ပုံ ၂.၄	မြိတ်မြို့ ဓါတ်အားလိုင်း သွယ်တန်းမှု မြေပုံ.....	- 13 -
ပုံ ၂.၅	တနင်္သာရီမြို့ ဓါတ်အားလိုင်း သွယ်တန်းမှု မြေပုံ.....	- 14 -
ပုံ ၂.၆	ကျွန်းစုမြို့ ဓါတ်အားလိုင်း သွယ်တန်းမှု မြေပုံ.....	- 15 -
ပုံ ၂.၇	ကော့သောင်းခရိုင် မြေပုံ.....	- 19 -
ပုံ ၂.၈	ဘုတ်ပြင်းမြို့ ဓါတ်အားသွယ်တန်းမှု မြေပုံ.....	- 20 -
ပုံ ၅.၁	တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး ကမ်းရိုးတန်းတလျှောက် နေစွမ်းအင် ရရှိနိုင်မှုပြ မြေပုံ.....	- 27 -
ပုံ ၅.၂	တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး ကမ်းရိုးတန်းတလျှောက် လေတိုက်နှုန်းပြ မြေပုံ.....	- 28 -
ပုံ ၅.၃	တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းများ တည်နေရာပြ မြေပုံ.....	- 31 -
ဇယား ၁.၁	အလင်းရောင်အတွက် အသုံးပြုသည့် စွမ်းအင်အမျိုးအစား.....	- 4 -
ဇယား ၁.၂	ချက်ပြုတ်ရေးအတွက် အသုံးပြုသည့် စွမ်းအင်အမျိုးအစား.....	- 4 -
ဇယား ၁.၃	အီလက်ထရွန်နစ်ပစ္စည်း အသုံးပြုမှု.....	- 4 -
ဇယား ၁.၄	တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံ.....	- 6 -
ဇယား ၁.၅	တိုင်းဒေသကြီး၏ လျှပ်စစ်နှင့်စွမ်းအင်ကဏ္ဍ ဖွဲ့စည်းပုံ.....	- 7 -
ဇယား ၂.၁	ထားဝယ်ခရိုင် မြို့နယ်အလိုက် မီးလင်းရေးကော်မတီများ.....	- 11 -
ဇယား ၂.၂	မြိတ်ခရိုင် မြို့နယ်အလိုက် မီးလင်းရေးကော်မတီများ.....	- 16 -
ဇယား ၂.၃	ကော့သောင်းခရိုင် မြို့နယ်အလိုက် မီးလင်းရေးကော်မတီများ.....	- 21 -

အစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်

ဤ အစီရင်ခံစာသည် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၏ လျှပ်စစ်ကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်အတွက် ဒေသတွင်း လျှပ်စစ် သုံးစွဲမှုနှင့် ဖြန့်ဖြူးနိုင်မှုတို့၏ ပကတိအခြေအနေ၊ စွမ်းအင်အရင်းအမြစ်များ၏ အလားအလာနှင့် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင် သုံးစွဲနိုင်မှု အလားအလာတို့ကို နှိုင်းယှဉ်သုံးသပ်ထားပါသည်။ အစီရင်ခံစာတွင် တိုင်းဒေသကြီး၏ လွတ်လပ်ရေးရပြီးကာလများမှ စတင်၍ လက်ရှိအချိန်ထိ ဓါတ်အားပေးလုပ်ငန်းအတွက် အသုံးပြုခဲ့သော နည်းလမ်းများ၊ စွမ်းအင်ရင်းမြစ်များနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ အပါအဝင် ဒေသခံပြည်သူများ၏ သဘောထား၊ စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ရရှိလာသော အကျိုးရလဒ်များ ပေါ်လွင်စေရန် ဒေသသမိုင်းကြောင်းနှင့် တွဲဖက် လေ့လာထားပါသည်။

မဟာဓာတ်အားလိုင်း သွယ်တန်းမှု မရှိသေး၍ ဒီဇယ်ဓါတ်အားပေးစက်များ အသုံးပြုခြင်းဖြင့် ဓါတ်အားအသုံးပြုရသောကြောင့် “စက်မြို့” ဟု ခေါ်တွင်ကြသည့် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၏ လူဦးရေ ၁.၄သန်းကျော်တွင် ၈ % သော ပြည်သူများကသာ ဓါတ်အားလိုင်းမှ ဖြန့်ဖြူးသော လျှပ်စစ်မီးကို သုံးစွဲနိုင်ကြကြောင်း ၂၀၁၄ ပြည်လုံးကျွတ်သန်းခေါင်စာရင်း ကောက်ယူမှုအရ သိရှိရပါသည်။ ဤအချက်ကြောင့် ဒေသတွင်း အလုပ်အကိုင် ရှားပါးမှု၊ ဓါတ်အားခ အဖိုးအခ ကြီးမြင့်မှုကြောင့် အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးထုတ်ကုန်များ ဈေးကွက်အတွင်း ထွန်းပေါက်သင့်သလောက် မဖြစ်ထွန်းနိုင်မှုနှင့် အကြီးစားစက်မှုလုပ်ငန်းများ မဖွံ့ဖြိုးမှုကဲ့သို့သော အကျိုးဆက်များ ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ လျှပ်စစ်ကဏ္ဍအတွက် တိုင်းဒေသကြီး၏ မြို့ရွာအသီးသီးတွင် လျှပ်စစ်ဌာနအပြင် မီးလင်းရေးကော်မတီများနှင့် ပုဂ္ဂလိက ဓါတ်အားကုမ္ပဏီများ၏ ပေါင်းစပ်မှုဖြင့် လျှပ်စစ်ဓါတ်အား ထုတ်လုပ်၊ သယ်ယူ၊ ဖြန့်ဖြူးခြင်းလုပ်ငန်းကို အသီးသီးတာဝန်ယူ လုပ်ဆောင်နေကြပါသည်။

တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း အမျိုးမျိုးသော စွမ်းအင်အမျိုးအစားများကို အသုံးပြုကြရာတွင် ဒီဇယ်ကို အဓိက အားထားအသုံးပြုကြရပါသည်။ ဒေသတွင်း ရရှိနိုင်သော သဘာဝဓာတ်ငွေ့၊ ရေအားလျှပ်စစ်နှင့် လေအားလျှပ်စစ်တို့သည် ဒေသခံပြည်သူများ ဓါတ်အား လုံလောက်စွာ သုံးစွဲနိုင်ရန် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည့် ရွေးချယ်စရာ အချက်များဖြစ်ပါသည်။

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင် လျှပ်စစ်စွမ်းအင်ကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် အဆင့် (၃)ဆင့်ဖြင့် ရေတို၊ ရေရှည် စီမံကိန်းများ တိတိကျကျ ရေးဆွဲ၍ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်သင့်ပါသည်။

(က) ပထမအဆင့်တွင် ကံပေါက်-ထားဝယ်-မြိတ် ၂၃၀ကေဗီ ဓါတ်အားလိုင်းကို (၂)နှစ်အတွင်း ပြီးစီးအောင်တည်ဆောက်ရပါမည်။ ဓါတ်အားလိုင်း တည်ဆောက်နေစဉ်အတွင်း ကံပေါက်တွင် (၅၀)မဂ္ဂါဝပ်ခန့်ရှိသော ပထမ ဂတ်စ်တာဘိုင်ဓါတ်အားပေးစက်တစ်လုံးကို တည်ဆောက်ရပါမည်။

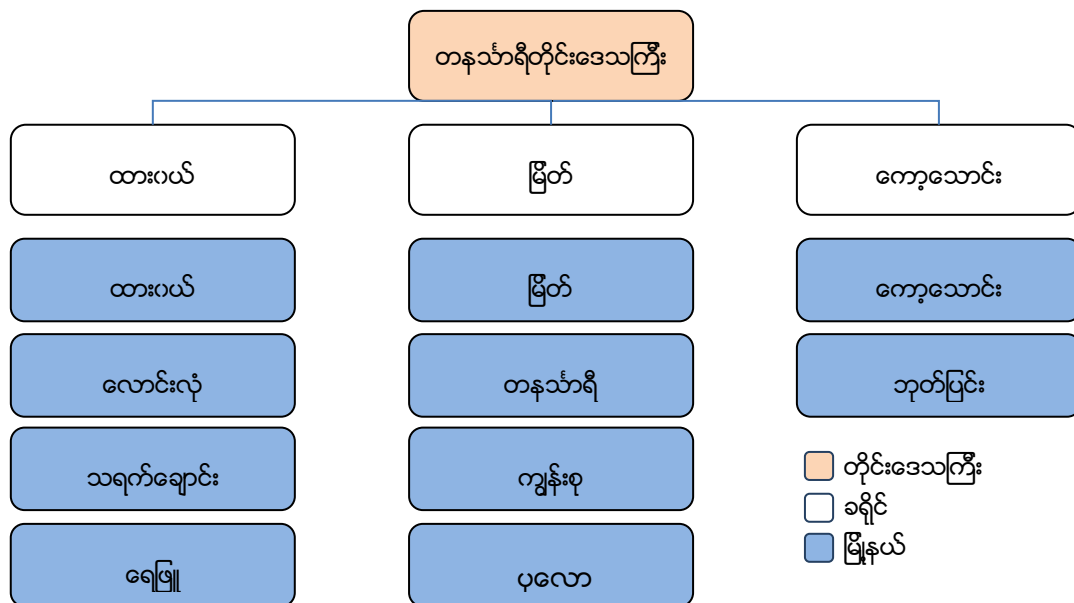
(ခ) ဒုတိယအဆင့်တွင် မော်လမြိုင်-ကံပေါက်ဓါတ်အားလိုင်း ဆက်ဆွဲပြီး ကံပေါက်တွင် ဒုတိယ ဂတ်စ်တာဘိုင်နှင့် တတိယ စွန့်ပစ်အပူသုံးဓါတ်အားပေးစက်ကို တည်ဆောက်ရပါမည်။

(ဂ) တတိယအဆင့်အနေဖြင့် ထားဝယ်၊ မြိတ်၊ ကော့သောင်း ဒေသတလျှောက်တွင် ဆိုလာ၊ လေအားစသော ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်သုံး ဓါတ်အားပေးစက်ရုံများ တတ်စွမ်းသမျှ တည်ဆောက်ရမည် ဖြစ်သည်။

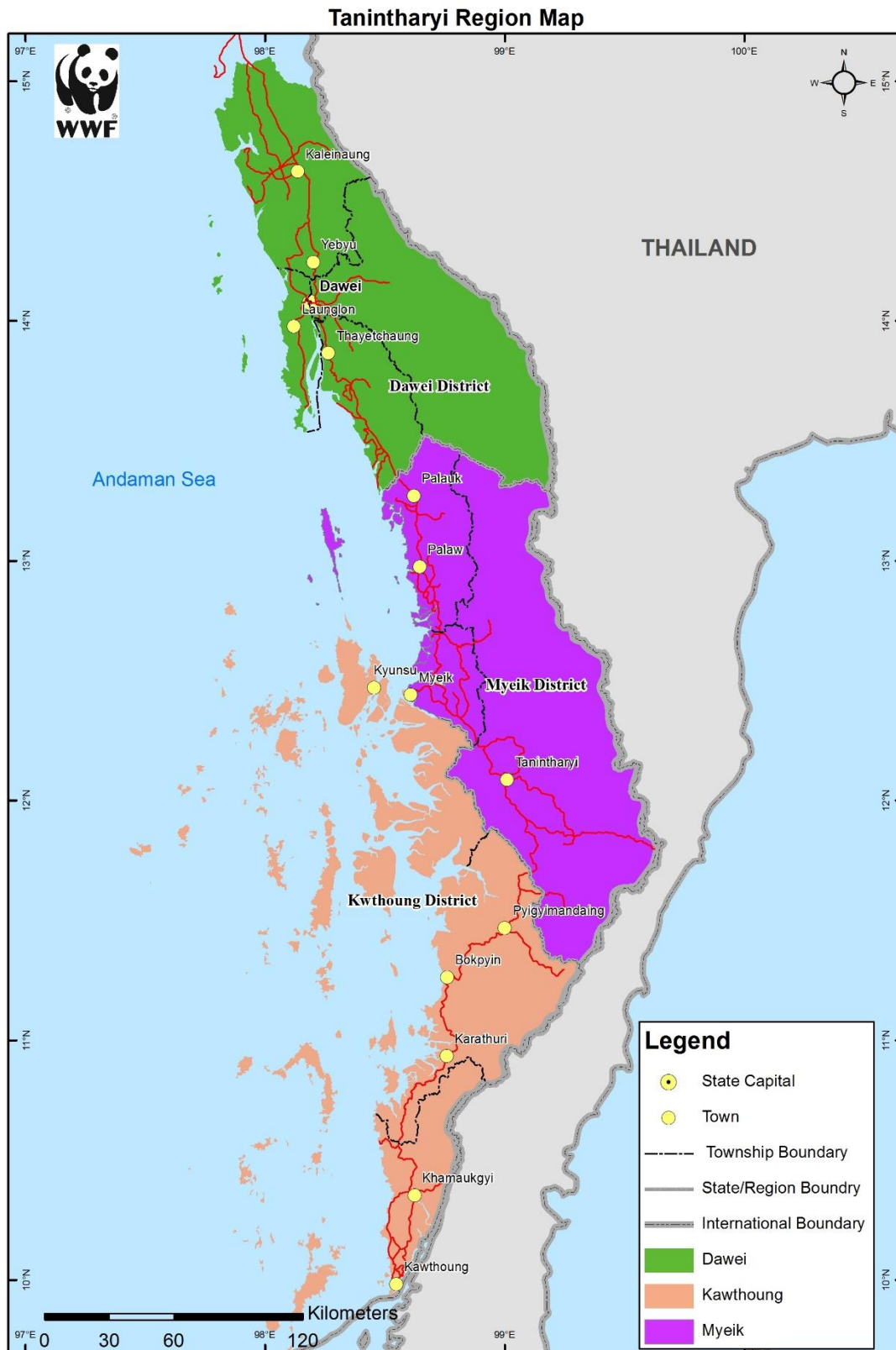
အခန်း (၁) တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၏ အခြေခံအချက်အလက်များ

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တောင်ဘက်အဖျားပိုင်းတွင် တည်ရှိ၍ ဧရိယာ စတုရန်းကီလိုမီတာပေါင်း ၄၃၃၂၈ ကျယ်ဝန်းပြီး အရှေ့ဘက်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ မြောက်ဘက်တွင် မွန်ပြည်နယ်နှင့် အနောက်ဘက်တွင် ကပ္ပလီပင်လယ် (Andaman sea) တို့က ဝန်းရံထားပါသည်။ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၏ အကြီးဆုံးမြစ်ဖြစ်သော တနင်္သာရီမြစ်သည် မြောက်မှ တောင်သို့ စီးဆင်းပြီး မြိတ်ဒေသမှတစ်ဆင့် ကပ္ပလီပင်လယ်အတွင်းသို့ စီးဝင်ပါသည်။

အမည်	-	တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး
ယခင်အမည်	-	တနင်္သာရီတိုင်း (၂၀၁၁) အထိ
ခရိုင်ပေါင်း	-	၃ ခရိုင်
မြို့နယ်ပေါင်း	-	၁၀ မြို့နယ်
ကျေးရွာပေါင်း	-	၃၄၇ ရွာ
ကျွန်းပေါင်း	-	၈၀၀ ကျော်
လူဦးရေ	-	၁၄၈၈၄၀၁ (တိုင်းပြည်လူဦးရေ၏ ၂.၇%)
ဧရိယာ	-	၄၃၃၂၈ စတုရန်းကီလိုမီတာ
လူမျိုး	-	ဗမာ၊ ရခိုင်၊ မွန်၊ ရှမ်း၊ ကရင်၊ ဆလုံ၊ ပသုဏ္ဍိ
မြို့ပြလူဦးရေ	-	၂၄ %
ကျေးလက်လူဦးရေ	-	၇၆ %

ပုံ ၁.၁ - တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး ဖွဲ့စည်းပုံ

ပုံ ၁.၂ - တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး မြေပုံ

တိုင်းဒေသကြီး၏ လျှပ်စစ်သမိုင်းကြောင်း

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ကိုလိုနီခေတ်ကပင် အင်္ဂလိပ်အစိုးရရုံးများနှင့် အနောက်နိုင်ငံ ကုမ္ပဏီကြီးများ၌ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ် စက်ငယ်များဖြင့် လျှပ်စစ်ကိုထုတ်လုပ်သုံးစွဲခဲ့ကြကြောင်း လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန၏ မှတ်တမ်းများအရ သိရသည်။

၁၉၃၉ခုနှစ်တွင် အင်္ဂလိပ်ဘားမားသံဖြူကုမ္ပဏီ(Anglo Burma Tin Company)မှ ၃ မဂ္ဂါဝပ် ထားဝယ်-ဟိန္ဒူး သတ္တုတွင်းရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံ^၁ကို တည်ဆောက်အသုံးပြုနိုင်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၈ခုနှစ် လွတ်လပ်ရေး ရရှိပြီးနောက်ပိုင်း ထားဝယ်မြို့ တလိုင်းမရပ်တွင် ဒေါ်အေးကြည်မီးစက်သည် ပထမဆုံး ပုဂ္ဂလိက ဓာတ်အားပေး လုပ်ငန်းအဖြစ် စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့ကြောင်း ထားဝယ်မြို့ သမိုင်းမှတ်တမ်းများအရ သိရှိရပါသည်။ မီးပေးချိန်မှာ ည (၆:၀၀) မှ မနက် (၆:၀၀) အထိ တစ်နေ့ (၁၂) နာရီမီးပေးခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ မြန်မာ့လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးဌာန (ယခင် Electric Supply Board ယခု Electric Supply Enterprise) သည် ၁၉၄၈မှ ၁၉၅၁ခုနှစ်အတွင်း ပုဂ္ဂလိကဓာတ်အားပေးလုပ်ငန်း (၁၈)ခုကို စုစည်းပြီး နိုင်ငံပိုင်အဖြစ် ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းခဲ့ရာတွင် ဒေါ်အေးကြည်မီးစက်လည်း ပါဝင်ခဲ့ကြောင်း လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန၏ မှတ်တမ်းများအရ သိရှိရပါသည်။

၂၀၀၀ပြည့်နှစ်မှစတင်ကာလျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလုပ်ငန်းများကို မြို့မီးလင်းရေးကော်မတီအဖြစ် ဒေသခံများဖြင့်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ မီးလင်းရေးကော်မတီသည် စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာနမှ ဒီဇယ်တစ်ဂါလံ ၁၅၀၀ကျပ် ခွဲတမ်းဖြင့် ဝယ်ယူ၍စက်မောင်းပြီး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးသည်။ ဝန်ကြီးဌာနမှ ဝယ်ယူခွင့်ရသည့် ခွဲတမ်းဆီပမာဏအပေါ် မူတည်ပြီး မီးပေးနိုင်ချိန် အတိုးအလျော့ရှိသည်။ ၂၀၀၇ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့ရေနံဈေးနှုန်း မြင့်တက်မှုကြောင့် ခွဲတမ်း ဒီဇယ်ဈေးမှာ ၁၅၀၀မှ၃၀၀၀ကျပ်သို့ တိုးမြင့်ခဲ့သည်။

တိုင်းဒေသကြီး၏ လျှပ်စစ်ကဏ္ဍအခြေအနေ

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးသည် မြန်မာပြည်ရှိ တိုင်းဒေသကြီး (၇)ခုနှင့် ပြည်နယ် (၇)ခုအနက် မဟာဓာတ်အားလိုင်းနှင့် ချိတ်ဆက်မှု မရှိသေးသည့် တစ်ခုတည်းသော ဒေသဖြစ်သည်။ မဟာဓာတ်အားလိုင်းမရှိ၍ အစိုးရဒီဇယ်ခွဲတမ်းဖြင့် စက်မောင်းပြီး ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးရသောကြောင့် ဒေသအခေါ် “စက်မြို့” ဟု ခေါ်ဝေါ်ပါသည်။

၂၀၁၄ခုနှစ် ပြည်လုံးကျွတ်သန်းခေါင်စာရင်းအချက်အလက်များအရ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ၈% သော ဒေသခံများမှာ အလင်းရောင်ရရှိရန် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလိုင်းကိုအသုံးပြု၍ ၁% သော ဒေသခံများမှာ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလိုင်းကို အသုံးပြု၍ ချက်ပြုတ်ကြောင်း အောက်ပါစာရင်းဇယားများအရ သိရှိရပါသည်။

^၁ ဖောင်းတောရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံကို အခန်း (၂) တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား ၁.၁ - အလင်းရောင်အတွက် အသုံးပြုသည့် စွမ်းအင်အမျိုးအစား

စွမ်းအင်အရင်းအမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ရာခိုင်နှုန်း
လျှပ်စစ်မီး	၂၂၇၅၄	၈%
ရေနံဆီ	၅၀၂၄၇	၁၈%
ဖယောင်းတိုင်	၆၂၀၇၇	၂၂%
ဘက်ထရီအိုး	၂၁၉၅	၁%
ပုဂ္ဂလိက မီးစက်	၁၃၃၈၂၄	၄၇%
ပုဂ္ဂလိက ရေနွေးလျှပ်စစ်	၂၂၄၀	၁%
နေရောင်ခြည်စွမ်းအင် (ဆိုလာ)	၇၂၇၁	၃%
အခြား	၂၄၆၄	၁%
စုစုပေါင်း	၂၈၃၀၇၂	

ဇယား ၁.၂ - ချက်ပြုတ်ရေးအတွက် အသုံးပြုသည့် စွမ်းအင်အမျိုးအစား

စွမ်းအင်အရင်းအမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ရာခိုင်နှုန်း
လျှပ်စစ်မီး	၃၁၁၄	၁%
LPG	၂၉၅၅	၁%
ရေနံဆီ	၈၆၉	၀.၃၁%
ဖိတ်ဓာတ်ငွေ့	၂၈၄၉	၁%
ထင်း	၁၄၇၄၅၄	၅၂%
မီးသွေး	၁၂၃၀၃၄	၄၃%
ကျောက်မီးသွေး	၁၈၆၁	၁%
ကောက်ရိုး/မြက်ခြောက်	၂	-
အခြား	၉၆၁	၀.၃၄%
စုစုပေါင်း	၂၈၃၀၉၉	

လျှပ်စစ်အသုံးပြုသော အိမ်ထောင်စုများအနက် အီလက်ထရောနစ်ပစ္စည်းအသုံးပြုသော အိမ်ထောင်စု များကိုလည်း အောက်ပါအတိုင်းစစ်တမ်းကောက်ယူရရှိပါသည်။ အခြားအကြီးစားလျှပ်စစ်ပစ္စည်းများဖြစ်သော ရေနံသေတ္တာ၊ လေအေးပေးစက်၊ ရေအေးပေးစက် အစရှိသည်တို့ကို စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့ဖူးခြင်းမရှိပါ။

ဇယား ၁.၃ - အီလက်ထရောနစ်ပစ္စည်း အသုံးပြုမှု

လျှပ်စစ်ပစ္စည်းအသုံးပြုမှု	အိမ်ထောင်စု	ရာခိုင်နှုန်း
ရေဒီယို	၉၅၄၅၃	၃၄%
TV	၁၃၉၀၉၅	၄၉%
ကြိုးဖုန်း	၁၂၁၂၂	၄%
ကြိုးမဲ့ဖုန်း (အထိုင်ဖုန်း+ဟန်းဖုန်း)	၈၄၄၅၂	၃၀%
Computer	၇၈၇၃	၃%
အင်တာနက်	၁၅၆၆၂	၆%
အားလုံးအသုံးပြု		၀.၄%
တစ်ခုမှအသုံးမပြု		၃၃.၇%

ဓါတ်အားလိုအပ်ချက်

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးသည် နိုင်ငံတော်ဓါတ်အားစနစ်မှ ဖြန့်ဖြူးသည့်ကွန်ရက်အားဖြင့် လျှပ်စစ်ဓါတ်အားကို မရရှိသေးသည့် တစ်ခုတည်းသော ဒေသဖြစ်သည်။ ဈေးနှုန်းချိုသာသော ဓါတ်အားကို အသုံးပြုနိုင်သေးသဖြင့် လျှပ်စစ်ကို အခြေခံသော အကြီးစားစက်မှုလုပ်ငန်းများ ထွန်းကားမှု နှောင့်နှေးလျက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် လူသုံးကုန်၊ လုပ်ငန်းသုံးကုန် ပစ္စည်းအားလုံးနီးပါးကို အထက်မြန်မာပြည်နှင့် အိမ်နီးချင်းထိုင်းနိုင်ငံမှ ဝယ်ယူတင်သွင်း အသုံးပြုရပါသည်။ ဒေသတွင်းမှ လူငယ်လူရွယ်များမှာ အလုပ်အကိုင်ရှားပါးသဖြင့် တဖက်ထိုင်းနိုင်ငံတွင် သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်နေသူ များပြားသည်။

(က) အိမ်ထောင်စုများအတွက်လိုအပ်ချက်

၂၀၁၄ခုနှစ် ပြည်လုံးကျွတ်သန်းခေါင်စာရင်းအရ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၏ အိမ်ထောင်စုအားလုံး၏ ၈% သာလျှင် အလင်းရောင်အတွက် လျှပ်စစ်ကို အသုံးပြုကြပြီး ၁% သာလျှင် ချက်ပြုတ်ရာတွင် အသုံးပြုကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ၎င်းစစ်တမ်းအရ ဒေသအတွင်း လျှပ်စစ်မသုံးစွဲနိုင်သေးသည့် အိမ်ထောင်စု အမြောက်အမြား ကျန်ရှိနေသေးကြောင်း ညွှန်ပြနေသည်။ ဒေသအတွင်း မီးလင်းရေးလုပ်ငန်းများ ရှိနေသော်လည်း ဓါတ်အားခများ အစိုးအခများသည့်အတွက် လုံလုံလောက်လောက်မသုံးနိုင်ကြပေ။ မြို့ပြများတွင်၂၄ နာရီ လျှပ်စစ်ဓါတ်အား ရရှိနိုင်ကြသော်လည်း ကျေးလက်ဒေသတွင်မူ ညဦးပိုင်းအချိန်မျှသာ လျှပ်စစ်ဓါတ်အားကို သုံးစွဲနိုင်ကြသည်။

(ခ) စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက်လိုအပ်ချက်

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင် အသေးစားနှင့်အလတ်စား စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်း(SME) အများအပြား ရှိသော်လည်း လျှပ်စစ်အလုံအလောက်မရရှိခြင်း၊ ဓါတ်အားခမြင့်မားခြင်းတို့ကြောင့် လုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အလွန်အားနည်းနေဆဲဖြစ်သည်။ အချို့သော စက်မှုလုပ်ငန်းများတွင်မူ ကိုယ်ပိုင် ဒီဇယ်ဓါတ်အားပေးစက်များ အသုံးပြုကာ လုပ်ငန်းလည်ပတ်နေကြရပြီး ဓါတ်အားပေးစက်ကို လျှပ်စစ်လိုအပ်ချက် အနည်းအများအလိုက် အမြဲတစေ မောင်းနှင်ရသဖြင့် စွမ်းအင်များ အလဟဿ ဖြုန်းတီးသကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် ကုန်ပစ္စည်းများ၏ ထုတ်လုပ်မှုစရိတ် ကြီးမားပြီး တခြားပြည်နယ်နှင့် တိုင်းများမှ ထုတ်ကုန်များအား ဈေးကွက်အတွင်း ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ခြင်းမရှိပေ။

ဥပမာအားဖြင့် ကော့သောင်းမြို့တွင် ရွှေဝက်ဝံ(တန်၂၀၀)နှင့် ပုလဲနှင့်ငါး(တန်၅၀) ခေတ်မီ ရေခဲစက်(၂)လုံးမှ တစ်နေ့လျှင် တန်ချိန် ၂၅၀ ထုတ်လုပ်ပေးနိုင်ပါသည်။ ကော့သောင်းမြို့မှ ငါးဖမ်းစက်လှေများ၏ နေ့စဉ်လိုအပ်ချက်မှာ ရေခဲတန်ချိန်(၂၀၀)ကျော် ရှိနေသည်။ သို့သော် ကော့သောင်း ရေခဲစက်များသည် ရနောင်း ရေခဲစက်များကို ဈေးနှုန်းအရ မယှဉ်ပြိုင်နိုင်သေးပါ။ ထို့ကြောင့် ကော့သောင်းငါးလှေများသည် ခရီးစရိတ်ကုန်ခံပြီး ရနောင်းမြို့တွင် သွားရောက် ဝယ်ယူနေကြရသည်။ ထို့သို့ ဈေးနှုန်းအရ မယှဉ်ပြိုင်ရခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းအရင်းမှာ ရနောင်း ရေခဲစက်များသည် ဓါတ်အားခ တစ်ယူနစ်ကို ကျပ်၁၄၀ (၄ဘတ်)ခန့်ဖြင့် မောင်းနှင်လည်ပတ်နေချိန်တွင် ကော့သောင်း ရေခဲစက်များမှာ တစ်ယူနစ်ကို ၃၅၀ကျပ်ဖြင့် ရေခဲထုတ်လုပ်နေရခြင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။

(ဂ) စက်မှုဇုန်လုပ်ငန်းများအတွက်လိုအပ်ချက်

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ရေနက်ဆိပ်ကမ်းနှင့် စက်မှုဇုန်စီမံကိန်းကြီးတစ်ခုကို ဦးသိန်းစိန်အစိုးရ လက်ထက်တွင် စတင်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ သို့သော် ယခုအခါ ၎င်းစီမံကိန်းအတွက် လိုအပ်သော လျှပ်စစ်ဓါတ်အား အလုံအလောက် မရရှိနိုင်ခြင်းကြောင့် အကန့်အသတ်မရှိ ရပ်နားထားရသည်။ မူလက စီစဉ်ထားသည့် ကျောက်မီးသွေးဓါတ်အားပေးစက်ရုံစီမံကိန်းသည် ဒေသခံပြည်သူများ ကန့်ကွက်မှုကြောင့် ရပ်ဆိုင်းခဲ့ရသည်။ နောက်တနည်းအားဖြင့် နိုင်ငံခြားမှ သဘာဝဓါတ်ငွေ့အရည် (LNG)ကို သင်္ဘောဖြင့် တင်သွင်းပြီး စီမံကိန်းအတွက် လျှပ်စစ်ထုတ်ရန် စီစဉ်ပြန်သည်။

ထားဝယ်ရေနက်ဆိပ်ကမ်းဧရိယာအတွင်း (small port) အနီးတွင် LNG သိုလှောင်ကန်များ၊ ပိုက်လိုင်းများ၊ ဂတ်စ်အင်ဂျင်များ ပြင်ဆင်ထားပြီးဖြစ်သော်လည်း ထုတ်လုပ်မည့်လျှပ်စစ်ပမာဏနှင့် LPG သိုလှောင်ထိန်းသိမ်းစရိတ်မှာ မကာမီသည့်အနေအထားတွင်ရှိနေသည်။ ထို့ကြောင့် ထားဝယ်ရေနက် ဆိပ်ကမ်းအတွက် LNG အသုံးပြု၍ လျှပ်စစ်ထုတ်မည့် အစီအစဉ်ကိုလည်း ရပ်နားထားပြီး အခြား နည်းလမ်းတစ်ခုခုဖြင့် လိုအပ်သော ဓါတ်အားကို ဖြည့်တင်းနိုင်ရန် ကြံဆလျက်ရှိသည်။

မြိတ်မြို့တွင် စက်မှုဇုန်တစ်ခု စတင်တည်ထောင် လုပ်ငန်းလည်ပတ်နေပြီဖြစ်သော်လည်း လိုအပ်သည့် လျှပ်စစ်ဓါတ်အား ပံ့ပိုးနိုင်မှုမရှိသဖြင့် ယနေ့အချိန်ထိ ကိုယ်ပိုင်ဒီဇယ်စက်များကို အားကိုးနေရဆဲဖြစ်သည်။ မြိတ်စက်မှုဇုန်မှ ပင်လယ်စာထုတ်ကုန်၊ ရေခဲ၊ ငါးမှန်ကြိတ်စက်ထုတ်ကုန်များ အတန်အသင့် အောင်မြင်၍ ဈေးကွက်ဝေစု ရရှိလာပြီဖြစ်သော်လည်း နိုင်ငံတကာနှင့် ယှဉ်နိုင်ရန်အတွက် အဖိုးအခသင့်တင့်၍ လုံလောက်မှုရှိသည့်လျှပ်စစ်ကို လိုအပ်နေကြသည်။

ကျော့သောင်းမြို့တွင်မူ ရွှေပြည်သာစက်မှုဇုန်အဖြစ် သတ်မှတ်တည်ထောင်ထားသော်လည်း အခြေခံလိုအပ်ချက် လျှပ်စစ်ဓါတ်အား ပံ့ပိုးနိုင်ခြင်းမရှိသဖြင့် လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ စိတ်ဝင်စားမှု မရရှိဘဲ စက်မှုဇုန်မှ လူနေရပ်ကွက်ဖြစ်နေပေပြီ။ လိုအပ်သည့် စားသောက်ကုန်နှင့် လူသုံးကုန်များကို အိမ်နီးချင်း ထိုင်းနိုင်ငံမှ လွယ်လွယ်ကူကူ ဝယ်ယူတင်သွင်း အသုံးပြုနိုင်ခြင်းကြောင့် ကျော့သောင်းမြို့မှ လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ဒေသခံပြည်သူများမှာ ဒေသတွင်း၌ ကိုယ်တိုင်ထုတ်လုပ်ခြင်းထက် တစ်ဖက်နိုင်ငံမှ ပစ္စည်းများကိုသာ ဝယ်ယူအသုံးပြုနေရပါသည်။

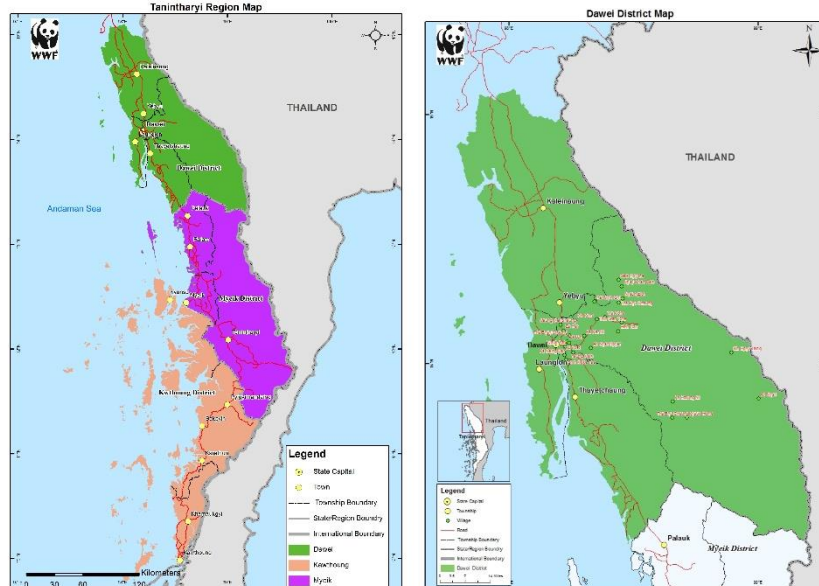
ဇယား ၁.၄ - တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံ

	အမည် (၂၀၁၅-၂၀၂၀)	နိုင်ငံရေးပါတီ
၁။ ဝန်ကြီးချုပ်	ဒေါက်တာလှဲလှဲမော်	NLD
၂။ လုံခြုံရေးနှင့်နယ်စပ်ရေးရာဝန်ကြီး	ဗိုလ်မှူးကြီးဇော်လွင်	တပ်မတော်
၃။ စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး	ဦးဖိုးဝင်းထွန်း	NLD
၄။ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီး	ဦးမြင့်စန်း	NLD
၅။ လျှပ်စစ်နှင့်စွမ်းအင်ဝန်ကြီး	ဦးကြည်လှိုင်	NLD
၆။ လူမှုရေးနှင့် စည်ပင်သာယာရေးဝန်ကြီး	ဦးဟိပင်	NLD
၇။ ကရင်တိုင်းရင်းသားရေးရာဝန်ကြီး	ဦးစောလုကာ	NLD
၈။ သယံဇာတနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီး	ဦးမြင့်မောင်	NLD

ဇယား ၁.၅ - တိုင်းဒေသကြီး၏ လျှပ်စစ်နှင့်စွမ်းအင်ကဏ္ဍ ဖွဲ့စည်းပုံ

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး လျှပ်စစ်စွမ်းအားဝန်ကြီးဌာန		
ဝန်ကြီး		
တိုင်းဒေသကြီးလျှပ်စစ်အင်ဂျင်နီယာ		
ဒု/တိုင်းဒေသကြီးလျှပ်စစ်အင်ဂျင်နီယာ		
ခရိုင်လျှပ်စစ်အင်ဂျင်နီယာ ထားဝယ်မြို့	ခရိုင်လျှပ်စစ်အင်ဂျင်နီယာ မြိတ်မြို့	ခရိုင်လျှပ်စစ်အင်ဂျင်နီယာ ကော့သောင်းမြို့
		
မြို့နယ်လျှပ်စစ်အင်ဂျင်နီယာ (ထားဝယ်မြို့)	မြို့နယ်လျှပ်စစ်အင်ဂျင်နီယာ (မြိတ်မြို့)	မြို့နယ်လျှပ်စစ်အင်ဂျင်နီယာ (ကော့သောင်းမြို့)
မြို့နယ်လျှပ်စစ်မှူး (သရက်ချောင်း)	မြို့နယ်လျှပ်စစ်မှူး (ပလောက်)	မြို့နယ်လျှပ်စစ်မှူး (ဘုတ်ပြင်း)
မြို့နယ်လျှပ်စစ်မှူး (လောင်းလုံ)	မြို့နယ်လျှပ်စစ်မှူး (ပုလော)	မြို့နယ်လျှပ်စစ်မှူး (ခမောက်ကြီး)
မြို့နယ်လျှပ်စစ်မှူး (ရေဖြူ)	မြို့နယ်လျှပ်စစ်မှူး (ကျွန်းစု)	
မြို့နယ်လျှပ်စစ်မှူး (မောင်းမကန်)	မြို့နယ်လျှပ်စစ်မှူး (တနင်္သာရီ)	
မြို့နယ်လျှပ်စစ်မှူး (ကလိန်အောင်)	မြို့နယ်လျှပ်စစ်မှူး (ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင်)	
မြို့နယ်လျှပ်စစ်မှူး (မေတ္တာ)	မြို့နယ်လျှပ်စစ်မှူး(ကရသူရိ)	

အခန်း (၂) တိုင်းဒေသကြီး၏ လျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်မှုအခြေအနေ ထားဝယ်ခရိုင်

ပုံ ၂.၁ - ထားဝယ်ခရိုင် မြေပုံ

ထားဝယ်မြို့တွင် ၂၀၀၇ခုနှစ်မှ ၂၀၀၇ခုနှစ်အထိ မြို့မီးလင်းရေးအဖွဲ့မှ ဦးစီးလုပ်ကိုင်ပြီး တစ်နေ့ ၁၂နာရီမှ ၁၈နာရီခန့် ဓါတ်အားပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ၂၀၀၇ခုနှစ်တွင် ဖိုးသီးချိုလျှပ်စစ်ကုမ္ပဏီ ပေါ်ပေါက်လာပြီး ဌာနဓါတ်အားလိုင်း မသွယ်တန်းရသေးသောရပ်ကွက်များတွင် (၄၀၀)ဗို့အားလိုင်းဖြင့် (၂၄)နာရီ စတင် ဓါတ်အားဖြန့်ဖြူးသည်။ ၂၀၀၇ခုနှစ်တွင် မြို့မီးလင်းရေးမှ ဦးစီးလုပ်ကိုင်နေသော ထားဝယ် ဌာနပိုင် ၁၁ကေစီလိုင်းနှင့် ၀.၄ကေစီလိုင်းများကို ဖိုးသီးချိုကုမ္ပဏီမှ ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။

ဖိုးသီးချိုကုမ္ပဏီမှ စတင်လုပ်ကိုင်ချိန်တွင် မူလ PTC မီးလိုင်းနှင့် ဌာနပိုင်မီးလိုင်းတို့ကို ချိတ်ဆက်ပြီး တစ်မြို့လုံးကို ၂၀၀၇ခုနှစ်မှစ၍ (၂၄)နာရီဓါတ်အား ဖြန့်ဖြူးပေးခဲ့ပါသည်။ ဓါတ်အားပေးရာတွင် ဖိုးသီးချိုအပိုင် မီးစက်များကို အသုံးပြုပြီး ဓါတ်အားလိုင်းများကိုလည်း ကုမ္ပဏီစရိတ်ဖြင့် ထိန်းသိမ်းမှု ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ PTC မီတာအသစ် လျှောက်ထားအသုံးပြုလိုသူများကို လိုင်းကြေးအဖြစ် ကျပ်တစ်သိန်းကောက်ခံပြီး လိုအပ်သော ဓါတ်အားလိုင်းအသစ်များ တည်ဆောက်ကာ လျှပ်စစ်ဖြန့်ဖြူးပေးခဲ့သည်။ ၂၀၁၅ ဇန်နဝါရီမှစတင်ကာ ကံပေါက်-ထားဝယ် ၆၆ကေစီ လိုင်း၊ ထားဝယ်မှ ရေဖြူ၊ လောင်းလုံ၊ သရက်ချောင်းသို့ ၁၁ကေစီ လိုင်းများ တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၅ ဇွန်လတွင် ကံပေါက် သဘာဝဓါတ်ငွေ့သုံး ဓါတ်အားပေးစက်ရုံမှ လျှပ်စစ်စတင်ရရှိခဲ့ပြီး ဖိုးသီးချို ဒီဇယ်စက်များကို ရပ်နားခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဓါတ်အားဖြန့်ဖြူးခြင်းလုပ်ငန်း ကိုသာ PTCမှ ဆက်လက်တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ၁.၁၁.၂၀၁၅မှစတင်ကာ

ငှားခါတ်အားဖြန့်ဖြူးခြင်းလုပ်ငန်းအား ထားဝယ်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအများပိုင်ကုမ္ပဏီ(DDPC)သို့ လွှဲပြောင်းပေးခဲ့ပါသည်။ ဓါတ်အားထုတ်လုပ်ခြင်း (Generation) ကဏ္ဍကို APUကုမ္ပဏီမှလည်းကောင်း၊ ဓါတ်အားပို့လွှတ်ခြင်း (Transmission) ကဏ္ဍကို လျှပ်စစ်ဌာန(ESE)မှလည်းကောင်း၊ ဓါတ်အားဖြန့်ဖြူးခြင်း(Distribution) တာဝန်ကို DDPCမှလည်းကောင်း ၂၀၁၇ ဇွန်လ အထိ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး တစ်ယူနစ် ၃၀၀ ကျပ်နှုန်းဖြင့် ကောက်ခံခဲ့သည်။ ၂၀၁၇ ဇူလိုင်လမှစတင်၍ ဓါတ်အားထုတ်လုပ်ခြင်းကို Global Grand Services (GGS) ကုမ္ပဏီမှလည်းကောင်း၊

ဓါတ်အားပို့လွှတ်ခြင်း (Transmission) ကဏ္ဍကို လျှပ်စစ်ဌာန(ESE)မှလည်းကောင်း၊ ဓါတ်အားဖြန့်ဖြူးခြင်း(Distribution) တာဝန်ကို DDP မှလည်းကောင်း တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး ဓါတ်အားခ နှုန်းထားမှာ တစ်ယူနစ်၂၁၀ ကျပ်နှုန်းဖြစ်သည်။ ထားဝယ်ခရိုင်အတွင်းရှိ မြို့နယ်(၄)ခုနှင့် ကျေးရွာ(၆၀)ကျော်တွင် သဘာဝဓါတ်ငွေ့ဖြင့် ၂၄နာရီဓါတ်အား ရရှိနေပြီဖြစ်သည်။

ထားဝယ်မြို့

ထားဝယ်မြို့ ပုဂ္ဂလိကမီးလင်းရေးလုပ်ငန်းကို နိုင်ငံပိုင်အဖြစ် ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းပြီးနောက် ၁၉၅၄ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ ယခုတိုင်းလျှပ်စစ်ရုံးဝင်းနေရာတွင် Lister, Bolinder အင်ဂျင်မြင့် ဓါတ်အားပေးခဲ့သည်။

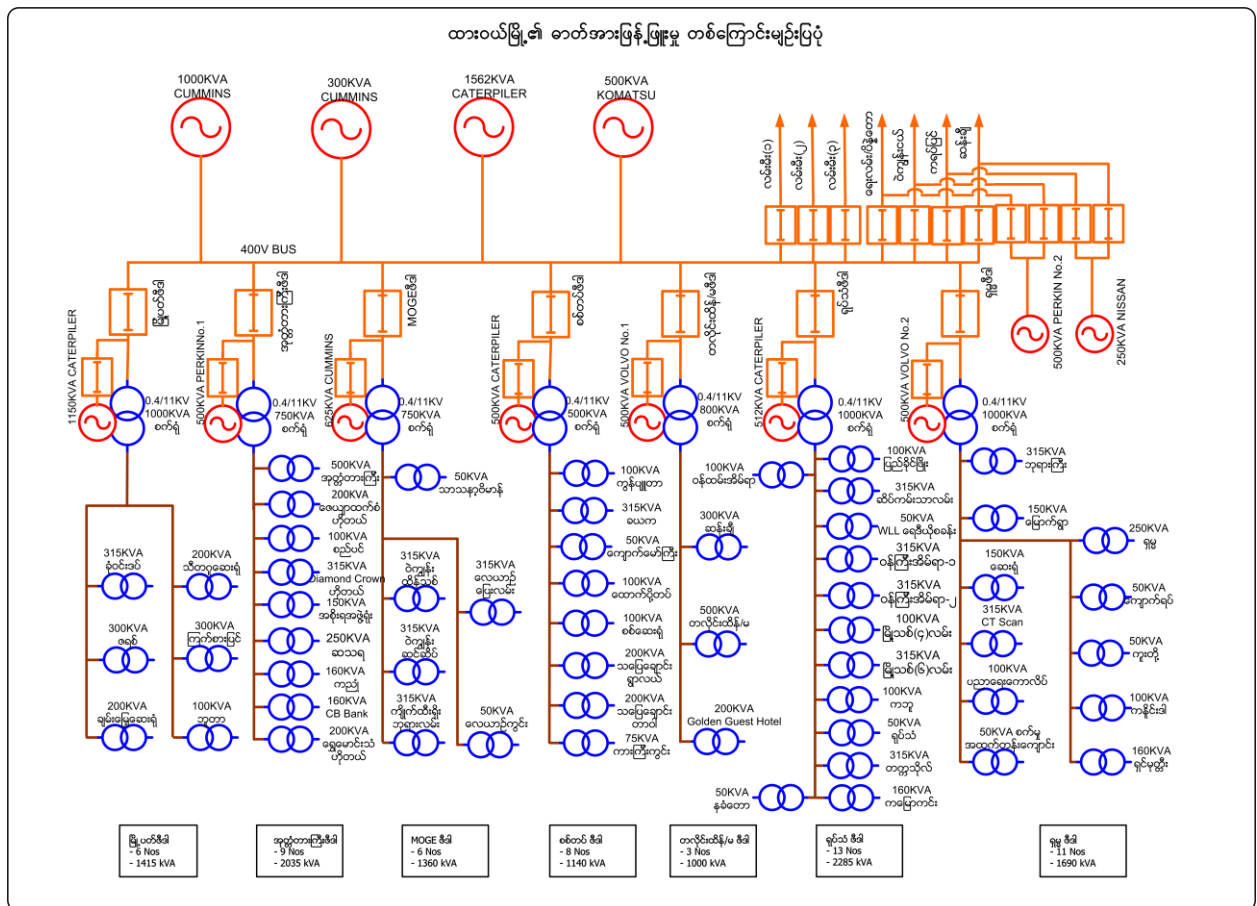
၁၉၅၄-၅၅ခုနှစ်တွင် ထားဝယ်မှာ၁၁ကေစွီလိုင်း တည်ဆောက်ပြီး သရက်ချောင်းမြို့နှင့် ဆင်ဖြူပြင် ရေနံ သိုလှောင်ရုံသို့ ဓါတ်အားပေးခဲ့သည်။ ၁၉၇၀-၇၁တွင် လောင်းလုံမြို့နှင့် မောင်းမကန်ကမ်းခြေသို့ ၁၁ကေစွီလိုင်း ထပ်မံတည်ဆောက်၍ ဓါတ်အားပေးခဲ့သည်။

၁၉၇၉ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံခြားဈေးငွေဖြင့် ချက်နိုင်ငံထုတ် SKODA (860kVA) စက်ကြီးများဝယ်ယူ၍ ထားဝယ်မြို့တွင် တိုးချဲ့ဓါတ်အားပေးရန် စတင်အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်။ အစောပိုင်းကာလများတွင် (၂၄)နာရီ ဓါတ်အားပေးနိုင်ခဲ့သော်လည်း ၁၉၈၈ နောက်ပိုင်းတွင် ဒီဇယ်ဆီဈေးတက်လာခြင်း၊ တံခါးပိတ်ဝါဒ ကြောင့် စက်အပိုပစ္စည်းများ ဝယ်ယူတင်သွင်းရာတွင် ခက်ခဲလာခြင်းတို့ကြောင့် တစ်နေ့၁၂နာရီ၊ ၆နာရီ စသဖြင့် အချိန်လျော့ ဓါတ်အားပေးခဲ့သည်။

၂၀၀၀ပြည့်နှစ်တွင်မူ တနင်္သာရီတိုင်း စစ်တိုင်းမှူး၏အစီအစဉ်ဖြင့် မြို့မိမိမြို့ဖများပါဝင်သော မီးလင်းရေး ကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းစေခဲ့သည်။ ၎င်းမီးလင်းရေးကော်မတီမှ မိမိတို့အစီအစဉ်ဖြင့် ဒီဇယ်ဝယ်ယူ စက်မောင်းခြင်း၊ မီးစက်ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်ကာ မီးပေးခဲ့သည်။

၂၀၁၅ တွင် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရမှ ထားဝယ်မြို့အတွက် ၆ မဂ္ဂါဝပ် ဂတ်စ်အင်ဂျင်ကို ၂ နှစ် စာချုပ်ဖြင့် ငှားရမ်းမီးပေးလျက်ရှိပါသည်။ ဂတ်စ်အင်ဂျင်များကို ထားဝယ်မြို့မြောက်ဘက် ၇၈ ကီလိုမီတာ အကွာအဝေးရှိ ကန်ပေါက်တွင် ထားရှိထုတ်လုပ်ပြီး ၆၆ ကေစွီ ဓာတ်အားလိုင်းဖြင့် ထားဝယ်သို့ ပို့ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။

လက်ရှိအချိန်တွင် ၆ မဂ္ဂါဝပ်ဖြင့် မလုံလောက်သဖြင့် ၅၀၀ ကီလိုဝပ် ဒီဇယ်အင်ဂျင် (၅) လုံးကို ထားဝယ်မြို့ ၆၆/၁၁ ကေစီ ဓါတ်အားခွဲရုံတွင် တပ်ဆင်မောင်းနှင်ထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၇ နှစ်ဦးပိုင်းတွင် လိုအပ်လာနိုင်သော ဓါတ်အားကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန်အတွက် နောက်ထပ် ၅၀၀ ကီလိုဝပ် ဒီဇယ်အင်ဂျင် (၇) လုံးကို တင်ဒါခေါ်ယူပြီးဖြစ်သည်။

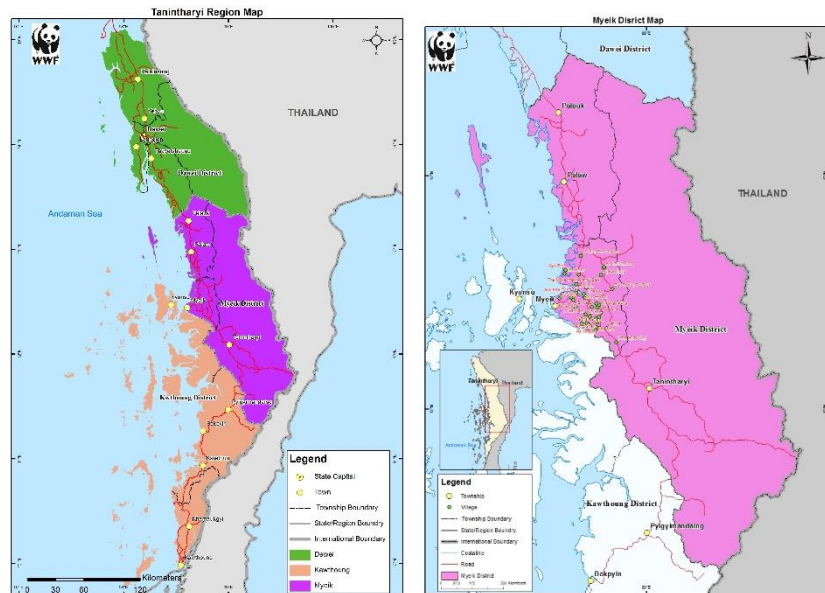

ပုံ ၂.၂ - ထားဝယ်မြို့၏ ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးမှု တစ်ကြောင်းမျဉ်းပြပုံ

ဇယား ၂.၁ ထားဝယ်ခရိုင် မြို့နယ်အလိုက် မီးလင်းရေးကော်မတီများ

မြို့အမည်	လုပ်ကိုင်သည့်အဖွဲ့အစည်းအမည်	စတင်ဆောင်ရွက်	တစ်ယူနစ်နှုန်းထား	လမ်းမီး	စက်အား (မဂ္ဂါဝပ်)	မီးသုံးသည့်ဦးရေ			တစ်ရက် မီးပေးချိန်	စက်အမျိုးအစား		လိုင်းမိုင်အရှည်
						ဌာန	မလရ	ပေါင်း		ဌာနပိုင်	ပုဂ္ဂလိကပိုင်	
ထားဝယ်	တိုင်းဒေသကြီးမီးလင်းရေးကော်မတီ	၁၆.၆.၁၅	၃၀၀	၄၀၀	၆.၀၀၀	၆၅၆၄	၁၆၂၉၈	၂၂၈၆၂	၂၄း၀၀	Skoda 860kVA-1 Skoda 860kVA-2 Skoda 860kVA-3	Agrekoo(1MW) 6Nos Gas Engine	၃၀.၅၂
												၄၇.၅၈
လောင်းလုံ	(၁)တိုင်းဒေသကြီးမီးလင်းရေးကော်မတီ	၁၆.၆.၁၅	၃၀၀	—		၅၂၅	၄၇၇	၁၀၀၂			Agrekoo(1MW) 6Nos Gas Engine	၃.၇၅
	(၂)နေပြည်တော်											
	(၂)နေပြည်တော်	၁၂.၆.၀၈	၅၅၀	—	၀.၁၂၅							၅
	(၃)အောက်ရေဖြူ	၁၅.၇.၁၃	၅၅၀	—	၀.၁၅၀		၁၂၀၃	၁၂၀၃	၁၁း၀၀	၁၁း၀၀	Hino(EK125) Hino(EK125) Hino	၄.၅
					၀.၁၀၀							
မောင်းမကန်	တိုင်းဒေသကြီးမီးလင်းရေးကော်မတီ	၁၆.၆.၁၅	၃၀၀	၄၀၀		၅၂၀	၁၆၈၄	၂၂၀၄	၂၄း၀၀		Agrekoo(1MW) 6Nos Gas Engine	၃.၅
												၁
ရေဖြူ	တိုင်းဒေသကြီးမီးလင်းရေးကော်မတီ	၁၆.၆.၁၅	၃၀၀	၅၀၀		၄၀၄	၃၆၇	၇၇၁	၂၄း၀၀		Agrekoo(1MW) 6Nos Gas Engine	၂
သရက်ချောင်း	(၁)တိုင်းဒေသကြီးမီးလင်းရေးကော်မတီ	၁၆.၆.၁၅	၃၀၀	၄၀၀		၁၁၀၁	၄၁၀၀	၅၂၀၁	၂၄း၀၀		Agrekoo(1MW) 6Nos Gas Engine	၁၉
	(၂)ရဲဇံမီးလင်းရေး	၁၅.၆.၀၅	၆၀၀	၃၀၀			၅၀၀	၅၀၀	၂၀း၀၀		Hino(EK700)1	၀.၄
ကလိန်အောင်	တိုင်းဒေသကြီးမီးလင်းရေးကော်မတီ	၁၆.၆.၁၅	၃၀၀	၃၀၀		၁၉	၂၇၉	၂၉၈	၂၄း၀၀		Agrekoo(1MW) 6Nos Gas Engine	၁.၅
မေတ္တာ	(၁)မေတ္တာမြို့နယ်ခွဲ	၂၃.၁၁.၀၃	၅၅၀	—	၀.၁	၃၅	၁၅၀	၁၈၅	၄း၀၀	JCB	Hino- 50kW(1)	၁.၃
	မီးလင်းရေး											
	(၂)တောင်သုံးလုံး	၁.၁၀.၁၀	၆၅၀	၅၀၀	၀.၁		၃၄၅	၃၄၅	၄း၃၀		Nisson- 100kW(1)	
	မီးလင်းရေး											

မြိတ်ခရိုင်

ပုံ ၂.၃ - မြိတ်ခရိုင် မြေပုံ

မြိတ်မြို့တွင် ၂၀၀၀ခုနှစ်မှစတင်၍ မီးလင်းရေးအဖွဲ့များဖွဲ့၍ ဓါတ်အားပေးခဲ့ရာ ယနေ့အထိ မီးလင်းရေးအဖွဲ့ပေါင်း (၁၀)ဖွဲ့ခန့် မီးပေးနေဆဲဖြစ်သည်။ တစ်နေ့ ၂၃ နာရီ မီးပေးနေသောအဖွဲ့များနှင့် အများစုမှာ (၂၄)နာရီ အပြည့် မီးပေးနေသည်။ ဖိုးသီးချိုကုမ္ပဏီမှ တပ်ပြင်မီးလင်းရေးနှင့် လျှပ်စစ်ဌာန၏ (၁၁)ကေပီလိုင်းကို ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေပြီး မြို့မီးသုံးသုံးဦးရေ၏ထက်ဝက်ခန့် လူဦးရေ (၉၀၀၀)ကျော်ကို မီးပေးနေပါသည်။ ယခုအခါ မီးလင်းရေးအဖွဲ့ငယ်အချို့မှာ ၎င်းတို့စက်ရုံမှ မမောင်းတော့ဘဲ ဖိုးသီးချိုမီးလိုင်းမှ ဓါတ်အားကို တဆင့်ဝယ်ယူ၍ ဖြန့်ဖြူးပေးလျက်ရှိသည်။ မြိတ်မြို့နှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသော ရွှေဘေး၊ စန္ဒာဝတ်ရွာနှင့် မြိတ်ကွန်ပျူတာတက္ကသိုလ်တို့ကိုလည်း ဖိုးသီးချိုကုမ္ပဏီမှ ဓါတ်အားပေးထားသည်။

ပုလောမြို့နှင့် ဆက်စပ်ကျေးရွာများဖြစ်သော အနောက်ဖက်ရှပ်ပုံရွာအထိ တောင်ဖက် (၁၂)မိုင်ခန့် ဝေးသော ပလရွာအထိ ဖိုးသီးချိုကုမ္ပဏီမှ (၂၄)နာရီ ဓါတ်အားပေးထားသည်။ တနင်္သာရီမြို့အား ယခင်က နာရီ(၂၀)ပေးထားရာမှ ၂၀၁၅၊ ဒီဇင်ဘာတွင် (၂၄)နာရီ အပြည့် ဓါတ်အားပေးနေပြီဖြစ်သည်။ ကျွန်းစုမြို့တွင် ကျွန်းစုမြို့မီးလင်းရေးကော်မတီမှ မိုးရာသီတွင် ရေအားလျှပ်စစ်ဖြင့် တစ်ယူနစ်(၂၇၅)ကျပ်နှုန်းကောက်ခံ၍ တစ်နေ့ (၅)နာရီ ဓါတ်အားပေးခဲ့သည်။

၂၀၁၆၊ ဇန်နဝါရီမှစ၍ တစ်ယူနစ်(၃၆၅)ကျပ်နှုန်းဖြင့် ရေအားနှင့်ဒီဇယ်ပေါင်းကာ (၂၄)နာရီ ဓါတ်အား ပေးနေပြီဖြစ်သည်။ မလိကျွန်းတွင် ရေအားလျှပ်စစ်တစ်မျိုးတည်းဖြင့် ရေရရှိမှုအပေါ် မူတည်၍ တစ်နေ့ ၅နာရီခွဲခန့် ဓါတ်အားပေးလျက်ရှိသည်။ မလိကျွန်းကို ဖိုးသီးချိုကုမ္ပဏီမှ လုပ်ကိုင်ပြီး တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့နှင့် စာချုပ်ချုပ်ဆိုငှားရမ်းကာ တစ်ယူနစ်(၃၅)ကျပ်နှုန်းဖြင့် ကောက်ခံရပါသည်။

မြိတ်မြို့တွင် လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် သမဝါယမမီးလင်းရေးဖွဲ့စည်းပြီး ဓါတ်အားပေးလုပ်ငန်းများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ကြသည်။ ၁၉၇၉-၈၀ခုနှစ်တွင် SKODA (860kVA) စက်များရရှိသဖြင့် (၂၄)နာရီ ဓာတ်အားပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ၂၀၀၀ခုနှစ်တွင် ထားဝယ်မြို့နည်းတူ မီးလင်းရေးကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းကာ ရပ်မိ၊ရပ်ဖများအား ကိုင်တွယ်စေခဲ့သည်။ မြိတ်မြို့ မီးလင်းရေးကော်မတီ ဖွဲ့စည်းရာတွင် ရပ်ကွက်အလိုက်ခွဲ၍ မီးလင်းရေးအဖွဲ့ပေါင်း (၁၀)ဖွဲ့ကျော်ရှိပါသည်။ မီးသုံးလိုသည့် ရပ်ကွက်နေအိမ်ထောင်စုတစ်စုလျှင် ရှယ်ယာပုံစံ ကျပ်တစ်သိန်းစွန်းစွန်း ထည့်ဝင်ကြရပြီး တခြားမြို့များထက် ပိုအောင်မြင်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပေသည်။ ၁၁ကေဗွီလိုင်းကိုမူ ဌာနမှ ဆက်လက်မီးပေးထားပြီး၊ ရပ်ကွက်မီးလင်းရေးများမှာ (၄၀၀)ဗို့လိုင်းများဖြင့် ဓါတ်အားပေးခဲ့ပါသည်။

ပုံ ၂.၅ - တနင်္သာရီမြို့ ဓါတ်အားလိုင်း သွယ်တန်းမှု မြေပုံ

ကျွန်းစုမြို့

ပုံ ၂.၆ - ကျွန်းစုမြို့ ဓါတ်အားလိုင်း သွယ်တန်းမှု မြေပုံ

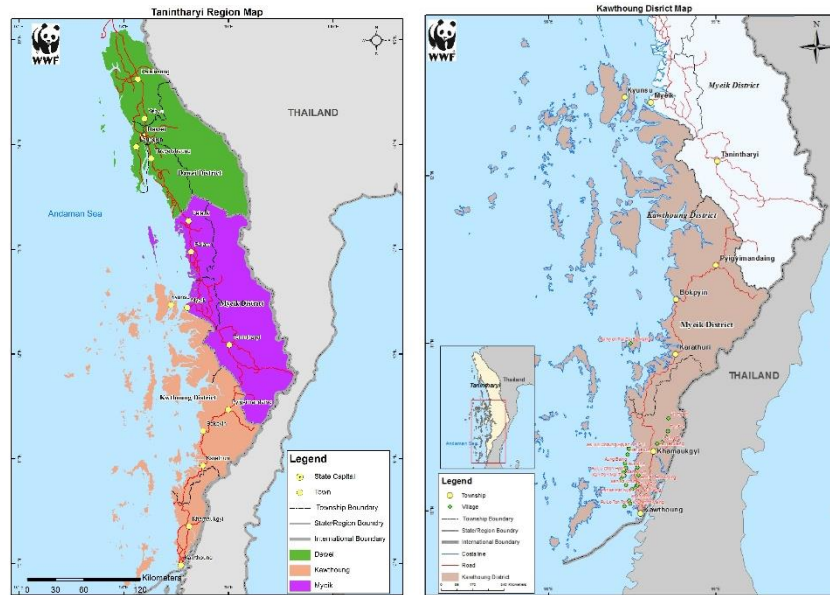
ဇယား ၂.၂ မြို့တံခရိုင် မြို့နယ်အလိုက် မီးလင်းရေးကော်မတီများ

မြို့အမည်	လုပ်ကိုင်သည့်အဖွဲ့အစည်း အမည်	စတင်ဆောင်ရွက်သည့် နေ့	တစ်ယူနစ် နှုန်း ထား	လမ်းမီး	စက်အင်အား	မီးသုံးသည့်ဦးရေ			တစ်ရက် မီးပေး ချိန်	စက်အမျိုးအစား		လိုင်းမိုင် အရှည်	မှတ်ချက်
						ဌာန	မလရ	ပေါင်း		ဌာနပိုင်	ပုဂ္ဂလိကပိုင်		
မြိတ်မြို့	(၁) မြို့သစ် မီးလင်းရေး	(၂၅.၁၂.၉၈)	၃၄၅	၅၀၀	992.5-kVA	၂၇၄	၂၁၉၁	၂၄၆၅	၂၄:၀၀		Hino(250)kVA(2) Hino(125)kVA(1) Hino(80)kVA(1) Hino(62.5)kVA(3) Nissan- 100kW(1)	၁၁ကေစီ (၂၂.၁)မိုင် (၄၀၀)မီ (၂၁)မိုင်	
မြိတ်မြို့	(၂) ထားဝယ်စု မီးလင်းရေး	(၁.၆.၉၉)	၃၄၅	၅၀၀	1439-kVA	၇၁၁	၄၉၅	၁၂၀၆	၂၄:၀၀		Hino(250)kVA(2) Nissan- 313kW(3)		
မြိတ်မြို့	(၃) တပ်ပြင် မီးလင်းရေး (P.T.C)	(၁၄.၄.၂၀၀၀)	၃၄၅	၅၀၀	525-kVA	၃၉၈	၂၂၇၄	၂၆၇၂	၂၄:၀၀		Nissan- 375kW(1) Hino(150)kVA(1)		
မြိတ်မြို့	(၄) တလိုင်းစု မီးလင်းရေး	(၉.၂.၂၀၀၀)	၃၄၅	၅၀၀	1100-kVA	၉၆၀	၇၀၅	၁၆၆၅	၂၄:၀၀		Catapilar(275)kVA(4)		
မြိတ်မြို့	(၅) ကန်ခေါင်း မီးလင်းရေး	(၂၀.၃.၀၅)	၃၄၅	၅၀၀	1100-kVA	၅၀၉	၂၀၁၂	၂၅၂၁	၂၄:၀၀		Hino(125)kVA(1) Hino(175)kVA(1) Hino(500)kVA(1)		
မြိတ်မြို့	(၆) ကန်ဖျား မီးလင်းရေး	(၁.၁.၀၆)	၃၄၅	၅၀၀	1210-kVA	၆၉၄	၅၆၄	၁၂၅၈	၂၄:၀၀		Cummins(500)kVA(1) Volvo(500)kVA (1) Niponshado(210)kVA(1)		

မြို့အမည်	လုပ်ကိုင်သည့်အဖွဲ့အစည်း အမည်	စတင်ဆောင်ရွက်သည့် နေ့	တစ်ယူနစ် နှုန်း ထား	လမ်းမီး	စက်အင်အား	မီးသုံးသည့်ဦးရေ			တစ်ရက် မီးပေး ချိန်	စက်အမျိုးအစား		လိုင်းမိုင် အရှည်	မှတ်ချက်
						ဌာန	မလရ	ပေါင်း		ဌာနပိုင်	ပုဂ္ဂလိကပိုင်		
မြိတ်မြို့	(၇) ရှမ်းချောင်း မီးလင်းရေး	(၃.၆.၀၆)	၃၄၅	၅၀၀	530-kVA	၃၀	၁၀၉၃	၁၁၂၃	၂၄:၀၀		Hino(80)kVA(1) Mitsubishi(200)kVA(1) Mitsubishi(200)kVA(1)		
မြိတ်မြို့	(၈) ဖိုးသီးချို မီးလင်းရေး	(၁.၇.၂၀၀၇)	၃၄၅	၅၀၀	5432.5-kVA	၆၄၂	၅၆၅၀	၆၂၉၂	၂၄:၀၀	Mirrlees(1250)kVA Skoda(860)kVA	Nissan- 300kVA(1) Cummins(295)kVA(2) Volvo(620)kVA(1) Volvo(350)kVA(1) Volvo(300)kVA(1) Volvo(500)kVA(1) Cummins(150)kVA(1) Hino(187.5)kVA(1)		
မြိတ်မြို့	(၉) ကလွင် မီးလင်းရေး	(၁၈.၇.၀၅)	၃၄၅	၅၀၀	474-kVA	၁	၁၀၉၂	၁၀၉၃	၂၄:၀၀		Hino(62)kVA(2) Hino(100)kVA(1) Hino(250)kVA(1)		
မြိတ်မြို့	(၁၀) ဆာကူရာ မီးလင်းရေး	(၅.၃.၂၀၀၀)	၃၄၅	၅၀၀	215-kVA		၁၂၅	၁၂၅	၂၄:၀၀		Denyo(125)kVA(1) Denyo(90)kVA(1)		

မြို့အမည်	လုပ်ကိုင်သည့် အဖွဲ့အစည်း အမည်	စတင်ဆောင် ရွက်သည့် နေ့	တစ်ယူနစ် နှုန်း ထား	လမ်းမီး	စက် အင်အား	မီးသုံးသူဦးရေ			တစ်ရက် မီးပေး ချိန်	စက်အမျိုးအစား		လိုင်းမိုင် အရှည်	မှတ်ချက်
						ဌာန	မလရ	ပေါင်း		ဌာနပိုင်	ပုဂ္ဂလိကပိုင်		
ပုလောမြို့	(၁) ဖိုးသီးချို မီးလင်းရေး (P.T.C)	(၁.၃.၀၇)	၃၅၅	၄၀၀	1275-kVA	၁၃၈၂	၂၉၀၇	၄၂၈၉	၂၄:၀၀		Volvo(500)kVA(1) Volvo(620)kVA(1) Volvo(300)kVA(1) Nissan(300)kVA(1)	(6.6)KV (4.5)မိုင် (၄၀၀)V (6.99)မိုင် (၄၀၀)ဗို့ (၁)မိုင်	
	(၂) ကျောက္ကာ မီးလင်းရေး	(၅.၈.၁၃)	၅၀၀	—	378-kVA		၄၆၀	၄၆၀	၁၂:၀၀				
တနင်္သာရီ မြို့	ဖိုးသီးချို မီးလင်းရေး (P.T.C)	(၁.၉.၀၇)	၃၈၀	၃၈၀	275-kVA	၄၃၂	၅၀	၄၈၂	၂၀:၀၀	JBC(107.7)kVA	Baifa(200)kVA(1) Chaming(250)kVA(1) Chaming(300)kVA(1)	(၃.၈၃)မိုင်	
ကျွန်းစုမြို့	မြို့မီးလင်းရေး	(၁.၇.၉၅)	၂၇၅	၂၀၀	685-kW	၆၀၄	၃၃၈	၉၄၂	၅:၀၀	Perkin(400)kVA(1) Cross Flow(50)kW Cross Flow(100)kW	Hino ED(100)kVA(1) FrancisTurbine(75)kW (2)	(11)kV (၆)မိုင် (၄၀၀)ဗို့	
မလိကျွန်း	မီးလင်းရေး	(၁.၆.၀၇)	၃၅	—	192kW	၁၆၁		၁၆၁	၄:၀၀	အော်တာနေတာ (64)kW(3)		(6.6)KV (2.5)မိုင် (၄၀၀)ဗို့ (2.5)မိုင်	
ပလောက် မြို့	ဖိုးသီးချို မီးလင်းရေး	(၆.၁၁.၀၈)	၃၉၀	၃၀၀	128-kW 50-kW	၃၃	၄၄၄	၄၇၇	၅:၃၀		Cummins(128)kW Issuze(50)kW	(0.4)kV (2)မိုင်	

ကော့သောင်းခရိုင်

ပုံ ၂.၇ - ကော့သောင်းခရိုင် မြေပုံ

ကော့သောင်းမြို့တွင် ၁၉၈၉ခုနှစ်မှ ၂၀၀၉ခုနှစ်အထိ မြို့မီးလင်းရေးကော်မတီမှ တာဝန်ယူ၍ ဓါတ်အားပေးခဲ့ပြီး ၂၀၀၉မှ ၂၀၁၂ခုနှစ်အထိ ဖိုးသီးချိုကုမ္ပဏီမှ ဒီဇယ်စက်များဖြင့် (၂၄)နာရီ ဓါတ်အား ပေးခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၂မှ ၂၀၁၅အထိ သန်းဖြိုးသူကုမ္ပဏီမှ (၈)မဂ္ဂါဝပ် ကျောက်မီးသွေးဓါတ်အားပေးစက်ဖြင့် ဓါတ်အားပေးခဲ့သည်။ ကျောက်မီးသွေးဓါတ်အားပေးစက်ရုံကို ဒေသခံပြည်သူများမှ အပြင်းအထန် ကန့်ကွက်ကြသဖြင့် ၂၀၁၅ နှစ်လည်ပိုင်းတွင် ရပ်နားလိုက်ရပြီး ဒီဇယ်စက်များဖြင့် ယနေ့အချိန်အထိ ဓါတ်အားပေးလျှက်ရှိပါသည်။

ကော့သောင်းမြို့တွင် သန်းဖြိုးသူကုမ္ပဏီအပြင် ဖိုးသီးချိုကုမ္ပဏီမှလည်း ရပ်ကွက်အချို့တွင် ကိုယ်ပိုင် (၄၀၀)ဗို့လှိုင်းများ သွယ်တန်းကာ ၂၀၀၃မှ ယနေ့အထိ ဓါတ်အားပေးလျက်ရှိပါသည်။ ဘုတ်ပြင်းမြို့တွင် တစ်နေ့ (၂၄) နာရီ၊ ပြည်ကြီးမကိုင်မြို့တွင် (၁၂) နာရီ၊ ကရသူရီတွင် (၁၂) နာရီဖြင့် ဖိုးသီးချိုမှ ဓါတ်အားပေးလျက်ရှိပါသည်။

ကော့သောင်းမြို့

တနင်္သာရီတိုင်း၏ ပထမဆုံးနှင့် တစ်ခုတည်းသော (၈)မဂ္ဂါဝပ် ကျောက်မီးသွေးဓါတ်အားပေးစက်ရုံကို ၂၀၁၂ခုနှစ်၌ ကော့သောင်းမြို့၊ ရွှေပြည်သာရပ်ကွက်တွင် စတင်လည်ပတ်သည်။ ယခင်က ကော့သောင်းမြို့အား ဖိုးသီးချိုကုမ္ပဏီမှ ဒီဇယ်အင်ဂျင် ၁ မဂ္ဂါဝပ် (၂) လုံးနှင့် ၀.၅ မဂ္ဂါဝပ် (၄)လုံး စုစုပေါင်း ၄ မဂ္ဂါဝပ်ဖြင့် ဓါတ်အားပေးခဲ့သည်။ ကော့သောင်းမြို့၏ မီးသုံးအားမှာ ညဦးပိုင်း Peak Load အချိန်တွင် ၂ မဂ္ဂါဝပ်ခန့် ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ညဦးပိုင်းတွင် စက်အားလုံးကိုနှိုးပြီး မီးသုံးအားနည်းချိန်တွင် စက်(၂)လုံးခန့်

ပိတ်ထားရပါသည်။ ဓါတ်အားခကိုလည်း ဒီဇယ်ဈေးနှုန်းအပေါ်မူတည်၍ တစ်ယူနစ်(၄၀၀)ကျပ်နှုန်းဖြင့် ကောက်ခံပါသည်။

ကျောက်မီးသွေးဓါတ်အားပေးစက်ရုံကို သန်းဖြိုးသူကုမ္ပဏီမှ လုပ်ကိုင်ခြင်းဖြစ်ပြီး တစ်ယူနစ် (၂၀၀)ကျပ်ဖြင့် ရောင်းချမည်ဟု မလည်ပတ်ခင်က ကြိုတင်ကြေညာထားခဲ့ပြီး စတင်လည်ပတ်ချိန်တွင် တစ်ယူနစ် (၃၅၀)ကျပ်ဖြင့် ကောက်ခံခဲ့သည်။ ထိုကျောက်မီးသွေးဓါတ်အားပေးစက်ရုံသည် ၂၀၁၅၊ ဇွန်လတွင် လုံးဝရပ်နားခဲ့သည်။

သန်းဖြိုးသူ ကျောက်မီးသွေးဓါတ်အားပေးစက်ရုံကို (၂)နှစ်ကျော်အချိန်မျှသာ လည်ပတ်ပြီး ပိတ်သိမ်းလိုက်ရသည့် အကြောင်းရင်း (၂)ခုအနက် ပထမအချက်မှာ မီးသုံးအား ၄ မဂ္ဂါဝပ်ခန့်သာ ရှိသော်လည်း တစ်လုံးတည်းသော ၈ မဂ္ဂါဝပ်စက်ကို ၂၄နာရီအပြည့် မောင်းထားရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဒုတိယအချက်မှာ ကျောက်မီးသွေးဓါတ်အားပေးစက်ရုံ အနီးတဝိုက်ရှိ ရပ်ကွက်နေပြည်သူများက အပြင်းအထန် ကန့်ကွက်ခြင်းကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။ လက်ရှိတွင် ကျောက်မီးသွေးဓါတ်အားပေးစက်ရုံကို လုံးဝရပ်နားထားပြီး ဒီဇယ်စက်များဖြင့် ဆက်လက်ဓါတ်အားပေးလျက်ရှိပါသည်။

ဘုတ်ပြင်းမြို့

ပုံ ၂.၈ - ဘုတ်ပြင်းမြို့ ဓါတ်အားသွယ်တန်းမှု မြေပုံ

ဇယား ၂.၃ ကော့သောင်းခရိုင် မြို့နယ်အလိုက် မီးလင်းရေးကော်မတီများ

မြို့အမည်	လုပ်ကိုင်သည့်အဖွဲ့အစည်း အမည်	စတင်ဆောင်ရွက်သည့် နေ့	တစ်ယူနစ် နှုန်း ထား	လမ်းမီး	စက် အင်အား	မီးသုံးသူဦးရေ			တစ်ရက် မီးပေး ချိန်	စက်အမျိုးအစား		လိုင်းမိုင် အရှည်	မှတ်ချက်
						ဌာန	မလရ	ပေါင်း		ဌာနပိုင်	ပုဂ္ဂလိကပိုင်		
ကော့ သောင်း မြို့	သန်းဖြိုးသူ ကုမ္ပဏီ	(၁.၉.၁၂)	၃၅၀	၄၀၀	3850-kVA	၃၇၁၅	၉၈၅	၄၇၀၀	၂၄:၀၀	Skoda(1450) kVA	Caterpillar(1250)kVA(1) Cummins(1000)kVA(3) Cummins(1600)kVA(1)	(11)KV (12.12)မိုင် (၄၀၀)V	
ဘုတ်ပြင်းမြို့	ဗိုးသီးချိုမီးလင်းရေး (P.T.C)	(၁.၈.၁၁)	၄၀၀	၄၀၀	100-kVA 275-kVA	၇၆၀		၇၆၀	၂၄:၀၀		Nisson(100)kVA Cummins(275)kVA JBC(100)kVA	(၄၀၀)ဗို့ (3.5)မိုင်	
ခမောက်ကြီးမြို့	မြို့မီးလင်းရေး	(၂၈.၁၁.၁၁)	၆၅၀	—	62.5-kW	၃၇		၃၇	၉:၀၀	2C TOYATA 20kVA	EH-700(62.5)kVA	(၄၀၀)ဗို့ (၁.၅)မိုင်	
ပြည်ကြီးမလှိုင်	မီးလင်းရေး	(၁.၇.၁၂)	၅၂၅	—	115.5-kW	၁၅	၂၆၀	၂၇၅	၈:၃၀	2C TOYATA (25.6)kVA	Nisson(30)kVA Cummins(60)kVA	(၄၀၀)ဗို့ (၁.၅)မိုင်	
ကရသုရိမြို့	ဗိုးသီးချိုမီးလင်းရေး (P.T.C)	(၁.၁၁.၁၁)	၅၀၅	—	62.5 -kW 33-kW	၆၆	၆၇	၁၃၃	၄:၀၀	ISUZU(35)kW	Hino(62.5)kW JBC(60)kVA	(0.4)kV (2)မိုင်	

အခန်း (၃) တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၏ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလိုင်း သွယ်တန်းထားမှုနှင့် ဖြန့်ဖြူးမှု

ထားဝယ်ခရိုင်

ထားဝယ်ခရိုင်တွင် ၁၉၅၄မှ ၁၉၉၉ခုနှစ်အထိ ထားဝယ်စက်ရုံမှ သရက်ချောင်းမြို့၊ လောင်းလုံမြို့၊ မောင်းမကန်မြို့အထိ (၁၁)ကေစီဓာတ်အားလိုင်းဖြင့် ချိတ်ဆက်ထားသည်။ ၂၀၀၀ခုနှစ်တွင် ဤမြို့ချင်းဆက် ဓာတ်အားလိုင်းများကို ဖြတ်တောက်ကာ မြို့မီးလင်းရေးများ၊ ရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံငယ်များခွဲ၍ ပေးလိုက်သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ထားဝယ်မြို့မှအပ ကျန်မြို့များတွင် ၄၀၀ဗို့လိုင်းဖြင့် ဓာတ်အားပေးပါသည်။

၂၀၁၄ ဇွန်လတွင် ကံပေါက်တွင် သဘာဝဓာတ်ငွေ့သုံး ဓာတ်အားထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးရေးစီမံကိန်းတစ်ခုကို ဒေသအစိုးရက စတင် အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၅ မေလတွင် လျှပ်စစ်ဝန်ကြီးဌာနအစီအစဉ်ဖြင့် ကံပေါက်-ထားဝယ် (၆၆)ကေစီဓာတ်အားလိုင်းနှင့် 66/11kVA ဓာတ်အားခွဲရုံများ တည်ဆောက်ပြီးစီးခဲ့သည်။ ၂၀၁၅ ဇွန်လတွင် ထားဝယ်မှ ရေဖြူ၊ လောင်းလုံ၊ သရက်ချောင်းမြို့များသို့ (၁၁)ကေစီဓာတ်အားလိုင်းနှင့် ဓာတ်အား ခွဲရုံများ တည်ဆောက်ပြီးစီးခဲ့သည်။ ၂၀၁၅ ဩဂုတ်လတွင် ကံပေါက် (၆)မဂ္ဂါဝပ် သဘာဝဓာတ်ငွေ့သုံး လျှပ်စစ်အင်ဂျင်ဖြင့် ထားဝယ်ခရိုင် (၄)မြို့နယ်နှင့် ကျေးရွာ (၆၀)ကျော်သို့ ဓာတ်အားပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ဓာတ်အားခ ကိုလည်း တစ်ပြေးညီ တစ်ယူနစ်(၃၀၀)ကျပ်နှုန်းဖြင့် ကောက်ခံခဲ့ပါသည်။

လက်ရှိ ဓာတ်အားလိုင်း သွယ်တန်းမှုအရ ထားဝယ်မြို့တောင်ဖက် သရက်ချောင်းမြို့အထိ၊ အနောက်ဖက်လောင်းလုံအထိ ၂၄နာရီ မီးရရှိနေပြီဆိုသော်လည်း နည်းပညာကန့်သတ်ချက်အရ ၁၁ကေစီလိုင်း သွယ်တန်းမှု အကွာအဝေးသည် (၁၅) မိုင် အထိသာ ထားရှိနိုင်မှုကြောင့် ၎င်းထက်ဝေးသောဒေသများသို့ ဆက်လက်ဓာတ်အားပေး၍ မရနိုင်တော့ပါ။

ထို့ကြောင့် JICA ၏အကူအညီဖြင့် ထားဝယ်- သရက်ချောင်း၊ ထားဝယ်-လောင်းလုံ ၃၃ကေစီ ဓာတ်အားလိုင်းများ တည်ဆောက်ပေးရန် လုပ်ငန်းများစတင်နေပြီဖြစ်သည်။ JICAမှ လိုအပ်သော ၁၁ကေစီ နှင့် ၀.၄ကေစီ ဓာတ်အားလိုင်းများကို တိုးချဲ့တည်ဆောက်ပေးရန် ပြင်ဆင်နေပြီဖြစ်သည်။

မြိတ်ခရိုင်

မြိတ်မြို့တွင် ၂၀၀၀ခုနှစ်အထိ တစ်မြို့လုံးကို ၁၁ကေစီ လိုင်းဖြင့် လျှပ်စစ်ဌာနမှ ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးသည်။ ၂၀၀၀ခုနှစ်တွင် ရပ်ကွက်မီးလင်းရေးများ ဖွဲ့စည်းသောအခါ ၁၁ ကေစီလိုင်းကိုအသုံးမပြုကြဘဲ ၄၀၀ဗို့ ကြိုးလိုင်းများဖြင့် ပြောင်းလဲအသုံးပြုကြသည်။

၂၀၀၇ခုနှစ်မှစ၍ လျှပ်စစ်ဌာနနှင့် ဖိုးသီးချိုကုမ္ပဏီပူးပေါင်းမှုဖြင့် မြို့တစ်ဝက်ခန့် ကျန်ရှိနေသော ၁၁ကေစီ ဓာတ်အားလိုင်းကို ငှားရမ်းကာ (၂၄)နာရီ ဓာတ်အားပေးခဲ့သည်။ ၂၀၁၅ခုနှစ်တွင် တိုင်းဒေသကြီး ရံပုံငွေဖြင့် ဓာတ်အားလိုင်းအသစ်များ တည်ဆောက်ခြင်း၊ လိုင်းအဟောင်းများ အသစ်လဲလှယ်ခြင်းကို တင်ဒါ ခေါ်ယူ၍ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၆ ဇန်နဝါရီလမှစတင်ကာ လျှပ်စစ်ဝန်ကြီးဌာနမှ တိုက်ရိုက်ကွပ်ကဲ၍ JICA အကူအညီဖြင့် ကျန်ရှိနေသော မြို့တွင်း ဓာတ်အားလိုင်းများကို စတင် တည်ဆောက်နေပြီဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် မြိတ် - တနင်္သာရီလမ်းပေါ်ရှိ (၁၀)မိုင်အတွင်း ရွာတန်းတစ်လျှောက် မီးရရန် ၁၁ကေစီ ဓာတ်အားလိုင်းနှင့် ထရန်စဖော်မာများကိုလည်း တည်ဆောက်နေပြီဖြစ်သည်။

ပုလောမြို့တွင် ယခင်က ၆.၆ကေစီလှိုင်းဖြင့် ဓါတ်အားဖြန့်ဖြူးနေသော်လည်း ၂၀၁၅နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် ၁၁ကေစီ ထရန်စဖော်မာများ၊ ACSR(95mm²)ကြိုးများဖြင့် ပြောင်းလဲတပ်ဆင်နိုင်ခဲ့သည်။ ပုလောမှပိုလျံ လာသော ၆.၆ကေစီ ထရန်စဖော်မာများနှင့် ကြိုးများကို ပြင်ဘူကြီးကျွန်းတွင် တပ်ဆင်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ပုလောမြို့ တောင်ဖက် (၁၂)မိုင်ခန့်အကွာတွင်ရှိသော တိုရွာနှင့် လမ်းတလျှောက်ရှိရွာများကိုလည်း ၂၀၁၆ ဇန်နဝါရီလတွင် ဓါတ်အားပေးနိုင်ခဲ့သည်။ တနင်္သာရီမြို့တွင် ယနေ့အချိန်ထိ (၄၀၀)ဗို့လှိုင်းဖြင့်သာ ဖိုးသီးချို့ကုမ္ပဏီမှ (၂၄)နာရီ တာဝန်ယူလုပ်ကိုင်လျက်ရှိသည်။

ကော့သောင်းခရိုင်

ကော့သောင်းမြို့တွင် သန်းမြို့သူကုမ္ပဏီမှ ၁၁ကေစီလှိုင်းဖြင့် ဓါတ်အားပေးလျက်ရှိသည်။ ဓါတ်အားလှိုင်းများမှာ မြောက်ဖက် (၉) မိုင်အထိ ရောက်ရှိနေပြီဖြစ်သည်။ ကော့သောင်းမြို့တွင် ဖိုးသီးချို့ကုမ္ပဏီမှလည်း ရပ်ကွက်(၅)ခုတွင် (၄၀၀)ဗို့လှိုင်းဖြင့် ဓါတ်အားပေးလျက်ရှိသည်။ ဖိုးသီးချို့မှ အသုံးပြုနေသော ဓါတ်အားလှိုင်းများမှာ ကုမ္ပဏီပိုင်လှိုင်းများဖြစ်သဖြင့် ဓါတ်အားခ ကောက်ခံရာတွင် ဘတ်ငွေ(Baht)ကို အသုံးပြုပါသည်။ ဒီဇယ်ဆီ အတက်အကျအပေါ် မူတည်ပြီး တစ်ယူနစ်လျှင် ဒီဇယ် (၀.၈)လီတာတန်ဖိုးနှင့် ကိုက်ညီသောတန်ဖိုးဖြင့် သတ်မှတ်ကောက်ခံပါသည်။

တစ်မြို့တည်းကို လှိုင်းနှစ်လှိုင်းဖြင့် မီးပေးရာတွင် လျှပ်စစ်အန္တရာယ်ကင်းရှင်းစေရန် ဖိုးသီးချို့ကုမ္ပဏီမှ coverပါသောဓါတ်ကြိုး တစ်မျိုးတည်းကိုသာ အသုံးပြုထားသည်။ ဓါတ်တိုင်နှင့် ကြိုးလှိုင်းများကိုလည်း လမ်းတဖက်တချက်စီမှ သွယ်တန်းထားပါသည်။ ဘုတ်ပြင်းမြို့၊ ကရသုရိမြို့၊ ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင်မြို့တို့တွင်လည်း JICAမှ ဓါတ်အားပေးစက်၊ ဓါတ်အားလှိုင်းများကို ယခင်နှစ်များကတည်းက တည်ဆောက်ပံ့ပိုးပေးထားပါသည်။

အစီရင်ခံစာတွင် မပါဝင်သော အသေးစား လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလှိုင်းများ (Un-identified micro-grids)

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ကျေးရွာပေါင်း (၁၂၃၀)ခန့်ရှိပြီး အိမ်ထောင်စု ၂၀၀-၃၀၀ခန့်ရှိသော ရွာကြီးများတွင် ပုဂ္ဂလိက ရွာမီးလင်းရေးလုပ်ငန်းများ ရှိကြသည်။ တစ်ဦးတည်းပိုင် သို့မဟုတ် သုံးလေးဦးစုပေါင်း၍ စက်ငယ်များ ဝယ်ယူကာ ဓါတ်အားပေးကြပါသည်။ 25mm² Cover ပါကြိုးများ အသုံးပြုကာ ကိုယ်ပိုင်ဓါတ်အားလှိုင်းများ တည်ဆောက်ကာ မီးပေးကြသည်။ အချို့ရွာများတွင် မိတာများ တပ်ဆင်ပေးပြီး မိတာခကို မြို့ပေါ်ထက် ၅၀% မှ ၉၀% အထိ ပိုမိုကောက်ခံကြသည်။ တစ်ချို့ရွာငယ်များတွင် ဒေသအခေါ်အဝေါ်အရ "ပွင့်ကောက်မီး"ခေါ် မိတာကို အသုံးမပြုဘဲ မီးလုံးရေအလိုက် နေ့စဉ် ညနေ(၆)နာရီမှ(၉)နာရီအထိ မီးပေး၍ လစဉ်ကြေး ကောက်ခံသောစနစ်ကို အသုံးပြုကြသည်။

အခန်း (၄) ပုဂ္ဂလိက လျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်သူများ

ဖိုးသီးချို့လျှပ်စစ်ကုမ္ပဏီလီမိတက်

၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် ကော့သောင်းမြို့၊ ရွှေဇင်ယော်ရပ်ကွက်တွင် ဒီဇယ်ဖြင့် ၂၄နာရီ မီးလင်းရေး စတင်လုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ထားဝယ်မြို့ ရပ်ကွက်အချို့တွင် ၂၄နာရီ မီးလင်းရေးကို ကိုယ်ပိုင် ၄၀၀ ဗို့လှိုင်းများ တည်ဆောက်ကာ ဓါတ်အားပေးခဲ့သည်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ထားဝယ်မြို့ လျှပ်စစ်ဌာန၏ ဓာတ်အား လိုင်းတစ်ခုလုံးကို ငှားရမ်းကာ တစ်မြို့လုံးကိုဓာတ်အားပေးခဲ့သည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် တောင်ဘက် ၁၈ မိုင်အကွာရှိ သရက်ချောင်းမြို့အထိ ဒေသခံများနှင့် ပူးပေါင်းကာ တိုးချဲ့၍ ဓာတ်အားပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅ ဒီဇင်ဘာတွင် ထားဝယ်အများပိုင်ကုမ္ပဏီ (DDPC) ကုမ္ပဏီသို့ ယခင်အစိုးရ၏အမိန့်စာအရ လွှဲပြောင်းပေးခဲ့ ပါသည်။

မြိတ်မြို့၊ တပ်ပြင်ရပ်ကွက် မီးလင်းရေးကို ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် စတင်ကိုင်တွယ်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ဌာနဓာတ်အားလိုင်းကိုငှားရမ်းကာ မြို့၏ ၅၀%ကျော်ကို ဓာတ်အားပေးခဲ့သည်မှာ ယနေ့အထိဖြစ်ပါသည်။ ကျန်သောမြို့တစ်ခြမ်းကို ရက်ကွက်မီးလင်းရေးအဖွဲ့ (၈)ဖွဲ့က ဓာတ်အားပေးလျက်ရှိပြီး ဓာတ်အားခ ကောက်ခံနှုန်းမှာ ဖိုးသီးချို့နှင့် တပြေးညီ ကောက်ခံသည်။

ကော့သောင်းမြို့၏ ဌာနဓာတ်အားလိုင်းကို ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ငှားရမ်းပြီး တစ်မြို့လုံးကို ဓာတ်အား ပေးခဲ့ပြီး ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ကျောက်မီးသွေးဖြင့်ဓာတ်အားပေးမည့် သန်းဖြိုးသူကုမ္ပဏီသို့ လွှဲပြောင်းပေးခဲ့ ပါသည်။

ဖိုးသီးချို့ကုမ္ပဏီမှ လက်ရှိဓာတ်အားပေးလျက်ရှိသောမြို့ရွာများမှာ မြိတ်၊ ပုလော၊ ပလောက်၊ မလိမြို့နှင့် ဆက်စပ်ရွာများ၊ သရက်တစ်ပင်၊ ပြင်ဘုကြီး၊ တနင်္သာရီမြို့၊ ညောင်ပင်ကွင်း၊ သရဘွင်၊ ဘုတ်ပြင်းမြို့၊ ကရသူရိမြို့၊ ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင်မြို့နှင့် ကော့သောင်းမြို့ရပ်ကွက်အချို့တို့ ဖြစ်သည်။

သန်းဖြိုးသူလျှပ်စစ်ကုမ္ပဏီလီမိတက်

သန်းဖြိုးသူသတ္တုတူးဖော်ရေးကုမ္ပဏီသည် မူရင်းလုပ်ငန်းမှာ နိုင်ငံခြားမှ ဒီဇယ်တင်သွင်းပြီး မီးလင်းရေးလုပ်ငန်းများသို့ အသက်သာဆုံးစွမ်းဖြင့် ဒီဇယ်ပံ့ပိုးရောင်းချပေးခြင်းဖြစ်သည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ၈ မဂ္ဂါဝပ် ကျောက်မီးသွေးသုံး ဓာတ်အားပေးစက်ရုံကို တည်ဆောက်ကာ ဖိုးသီးချို့ကုမ္ပဏီထံမှ ကော့သောင်းမြို့ မီးလင်းရေးလုပ်ငန်းကို လွှဲပြောင်းရယူသည်။ ဓာတ်အားပေးစက်ရုံအတွက် လိုအပ်သော ကျောက်မီးသွေးများကို ဒေသတွင်းမှ တူးဖော် အသုံးပြုရန် မူလကရည်ရွယ်ထားသော်လည်း ညှိနှိုင်းမှုအဆင်မပြေသဖြင့် အင်ဒိုနီးရှားမှ ကျောက်မီးသွေးကို တင်သွင်းကာ စက်လည်ပတ်ရသည်။

ကော့သောင်းမြို့၏ မီးသုံးအား အမြင့်ဆုံး အချိန်တွင် ၂ မဂ္ဂါဝပ်ခန့်သာရှိသော်လည်း ၈ မဂ္ဂါဝပ် ကျောက်မီးသွေးသုံး ဓါတ်အားပေးစက်ကို တောက်လျှောက်မောင်းထားရသောကြောင့် မူလက တစ်ယူနစ် (၂၀၀)ကျပ်ဖြင့် ဓာတ်အားခကောက်ခံရန် ကြေညာထားသော်လည်း လက်တွေ့တွင် (၃၅၀)ကျပ်ဖြင့် ကောက်ခံခဲ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ကျောက်မီးသွေးဓာတ်အားပေးစက်ကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်ပြီး ဒီဇယ်ဖြင့် ဆက်လက်ဓာတ်အားပေးလျက်ရှိပါသည်။

ထားဝယ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအများပိုင်ကုမ္ပဏီလီမိတက် (DDPC)

Dawei Development Public Co.,Ltd (DDPC)သည် ထားဝယ်ဒေသရှိ လုပ်ငန်းရှင်အများစုဖြင့် တည်ထောင်ထားသော အများပိုင်ကုမ္ပဏီဖြစ်သည်။ နိုင်ငံခြားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းစုများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်လုပ်ကိုင်ရန် ရည်ရွယ်တည်ထောင်ထားခြင်းဖြစ်သော်လည်း ထားဝယ်ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်း ရပ်တန့်နေခြင်းနှင့်အတူ လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု နှေးကွေးနေသည်။ ၂၀၁၅ ဒီဇင်ဘာလတွင် ယခင်အစိုးရအဖွဲ့၏ စီစဉ်မှုဖြင့် ထားဝယ်မြို့ ဓာတ်အားထုတ်လုပ်၊ သယ်ယူ၊ ဖြန့်ဖြူးခြင်း လုပ်ငန်းများကို DDPC မှ လွှဲပြောင်းတာဝန်ယူလိုက်ပါသည်။

Italian-Thai Development Co., Ltd (ITD)

ITD ကုမ္ပဏီသည် ထားဝယ်ရေနက်ဆိပ်ကမ်းနှင့် စက်မှုဇုန်ကို အဓိကတည်ထောင်သူဖြစ်ပြီး ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် စတင်လုပ်ကိုင်လာခဲ့သော်လည်း နိုင်ငံရေးအခြေအနေနှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ စိတ်ဝင်စားမှုနည်းမှုနှင့် ဂျပန်နိုင်ငံ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှုနည်းပါးခြင်းကြောင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်ခန့်မှစ၍ လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု နှောင့်နှေးနေသည်။ အစိုးရသစ်လက်ထက်တွင် ပထမဆုံး ချဉ်းကပ်မှုအနေဖြင့် ၂၀၁၆ စက်တင်ဘာလ ၁၉ တွင် ဒုသမ္မတ ဦးဟင်နရီဗန်ထီးယူနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီးများအဖွဲ့ စီမံကိန်းဧရိယာကို လာရောက်လေ့လာခဲ့ပြီး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိရေးသည် အဓိက စိန်ခေါ်မှုဖြစ်ကြောင်း ဆွေးနွေးသွားကြသည်ဟု သိရှိရသည်။

အခန်း (၅) ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြွှေးအင် အလားအလာများ

နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်

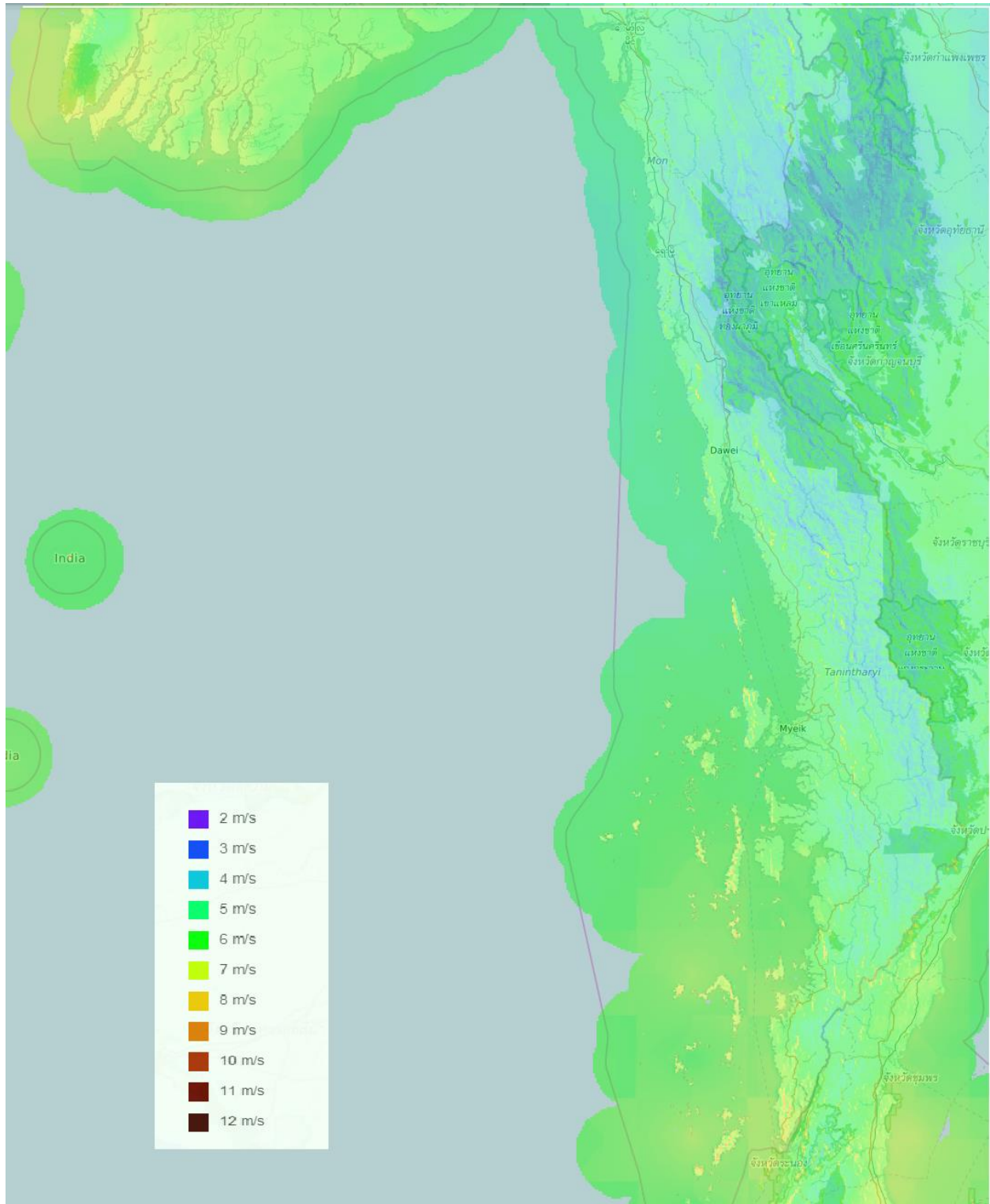
တနင်္သာရီတိုင်းတွင် နေရောင်ခြည်သုံးစနစ် (Solar) ကို စီးပွားဖြစ် ဓါတ်အားပေးနိုင်မှု လုံးဝမရှိသေးပါ။ ကျေးလက်ဒေသများတွင်သာ အိမ်သုံးဆိုလာစနစ် (Solar Home System) ကို အသုံးပြုလျက်ရှိပါသည်။ ကော့သောင်းခရိုင်၏ ကျေးရွာအချို့ကို အိမ်သုံးဆိုလာမီးများကို အခမဲ့ဖြန့်ဝေပေးခဲ့ကြောင်း ကော့သောင်းခရိုင် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဌာနမှ သိရသည်။

လေအားလျှပ်စစ်

ကမ်းရိုးတန်းဒေသဖြစ်သည့်အလျှောက် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း လေအားလျှပ်စစ် ထုတ်ယူနိုင်သော ဒေသများမှ တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ မိုးရာသီတွင် အနောက်တောင် မုတ်သုံလေအားကောင်းသောဒေသဖြစ်ပြီး မိုးရေချိန်များသော ဒေသလည်းဖြစ်သည်။ ဆောင်းရာသီတွင် ခြောက်သွေ့သော အရှေ့လေ ကောင်းစွာ ရရှိပြီး နွေရာသီတွင်မူ တောင်ဖက်မှလာသော လေအေးများ တိုက်ခတ်လေ့ရှိပါသည်။ ဒီရေ အတက် အကျအချိန်ပေါ်တွင် မူတည်ပြီးလည်း လေတိုက်နှုန်း ကွာခြားသည်။ ဒီရေ တက်ချိန်၊ ကျချိန်များတွင် ရေပြည့်၊ ရေစစ်အချိန်များထက် လေတိုက်အားပိုပြင်းသည်ဟု ပင်လယ်ပြင်ရွက်လွှင့်သွားလာဖူးသူများက ၎င်းတို့၏ အတွေ့အကြုံများအရ အခိုင်အမာဆိုပါသည်။ နံနက်(၄)နာရီမှ (၈)နာရီအထိ အချိန်များတွင် ပင်လယ်သေ တွင်

လေငြိမ်တတ်သည့်အတွက် စက်တပ်လေ့များ လှိုင်းကြီးခြင်းကို ရှောင်နိုင်ရန် ၎င်းအချိန်များကို စောင့်ဆိုင်းကာ ပင်လယ်ဖြတ်ကူးတတ်ကြသည်။ တိုင်းဒေသကြီးအတွင်း လေတိုက်အား တိုင်းတာသည့် ဆန်းစစ်ချက်တစ်ခုကို ထားဝယ်မြို့နယ် တောင်သုံးလုံးကျေးရွာအနီးရှိ တောင်ပေါ်တွင် Gunkul Engineeringကုမ္ပဏီမှ ပြုလုပ်ထားရှိပါသည်။ (၁၀) မဂ္ဂါဝပ်^၂အထိထုတ်လုပ်ရန် ရည်ရွယ်ထားကြောင်း တိုင်းလျှပ်စစ်အင်ဂျင်နီယာရုံးမှ သိရသည်။

^၂ <http://www.mmtimes.com/index.php/business/1124-wind-farm-developer-selects-five-test-sites.html>

ပုံ ၅.၂ - တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး ကမ်းရိုးတန်းတလျှောက် လေတိုက်နှုန်းပြ မြေပုံ

ဇီဝလောင်စာ

ထားဝယ်ခရိုင်တွင် မြိတ်ခရိုင်ထက် လယ်ယာစိုက်ပျိုးမှုများပြီး ကော့သောင်းခရိုင်တွင်မူ စပါးစိုက်ပျိုးမှု အလွန်နည်းပါးသည်။ ကော့သောင်းမြို့သည် နယ်စပ်မြို့ဖြစ်သည့်အလျောက် အောင်မြင်ဖြစ်ထွန်းနိုင်သော လယ်ယာမြေနည်းပါးခြင်း၊ ထိုင်းနိုင်ငံမှ ဆန်များကို စားသုံးမှုများခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ မြိတ်မြို့တွင်လည်း ရာဘာ၊ ဆီအုန်းများ ပိုမိုဖြစ်ထွန်းပြီး ရန်ကုန်မှ တင်ပို့သော ဆန်များကိုသာ အဓိကစားသုံးကြသည်။ မြိတ်ဒေသတွင် စပါးကြိတ်ခွဲစက် အနည်းငယ်ရှိသော်လည်း ကော့သောင်းမြို့တွင်မူ တစ်လုံးမှမရှိပါ။ ထို့အပြင် သစ်တိုသစ်စနှင့် လွှစာမှုန့်လည်း မရရှိသည့်အတွက် မြိတ်နှင့် ကော့သောင်းတွင် စပါးခွဲသုံးဓာတ်အားပေးစက် တည်ဆောက်မရနိုင်ပါ။ ထားဝယ်ခရိုင်တွင် စပါးစိုက်ပျိုးမှု ဖြစ်ထွန်းပြီး ဆန်စက်များလည်း ပေါ်ပါသည်။ ၂၀၀၇ခုနှစ်မှစတင်ကာ ၂၀၁၅ခုနှစ်အထိ ရပ်ကွက်မီးလင်းရေးလုပ်ငန်းများတွင် ယနေ့ထိ စပါးခွဲမီးစက်ကို ဒီဇယ်စနစ်ဖြင့် ပေါင်းစပ်ကာ သရက်ချောင်းမြို့နယ် ကနက်သီရိရွာ(150kW)၊ ကျွဲမင်းကုန်းရွာ(100kW) စသည့် ကျေးရွာအချို့တွင် ဓာတ်အားပေးနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

လောင်းလုံမြို့တွင်မူ စပါးခွဲမီးစက်ဖြင့် ဓာတ်အားပေးခဲ့သော်လည်း ၎င်းစက်ရုံမှ စွန့်ထုတ်လိုက်သော ညစ်ညမ်းရေကြောင့် လယ်ကွင်းများပျက်စီးခဲ့ရသည်။ ထို့အတွက် လယ်သမားများက ကန့်ကွက်ခဲ့သောကြောင့် ၂၀၁၂ခုနှစ်က ရပ်နားခဲ့ရပြီး ဒီဇယ်စက်ဖြင့် လည်ပတ်ခဲ့ရသည်။

ဇီဝဒီဇယ်ဖြင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ်လုပ်ရန် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ ပိုလ်ချုပ်မှူးကြီး သန်းရွှေ၏ လမ်းညွှန်မှုဖြင့် ကြက်ဆူပင်စီမံကိန်းကို ရည်ရွယ်ချက်ကောင်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သော်လည်း ကြက်ဆူပင် စိုက်ပျိုးရေးမြေနေရာဖော်ဆောင်ရန်အတွက် သစ်တောမြေအများအပြား ပြုန်းတီးခဲ့မှုနှင့် မြေယာသိမ်းယူမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး အောင်မြင်မှု မရရှိခဲ့ပါ။ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ကွမ်းသီး၊ ရာဘာ၊ သီဟိုဠ်သရက်၊ ဆီအုန်း စိုက်ပျိုးရေး ဖြစ်ထွန်းအောင်မြင်ပြီး ကြက်ဆူပင်နှင့် ဇီဝဒီဇယ် ထုတ်လုပ်နိုင်သည့် အခြားအပင်များကို စီးပွားဖြစ် စိုက်ပျိုးရန် တွက်ခြေမကိုက်သောကြောင့် လုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် လုပ်ကိုင်ရန် စိတ်မဝင်စားကြသဖြင့် ဇီဝလောင်စာသည် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်ရန်အတွက် အောင်မြင်နိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း သုံးသပ်ရပါသည်။

ရေအားလျှပ်စစ်

လက်ရှိ တနင်္သာရီတိုင်းတွင် ကောင်းမွန်စွာ လည်ပတ်နိုင်သော ရေအားလျှပ်စစ် နှစ်ခုမှာ ကျွန်းစုတွင် (၇၅ x ၂)ကီလိုဝပ် နှင့် မလိကျွန်းတွင်(၆၄ x ၃)ကီလိုဝပ် တို့ဖြစ်သည်။ ကျန်ရေအားလျှပ်စစ်အသေးများမှာ ကောင်းစွာ မလည်ပတ်နိုင်ပါ။ ၂၀၁၄တွင် ၁၀၀ ကီလိုဝပ် ထွက်ရှိနိုင်သည့် သရက်ချောင်း ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းကို ငွေကျပ်သိန်း (၁၀၀၀)ခန့် ကုန်ကျခံ၍ တည်ဆောက်ခဲ့သော်လည်း ၂၀၁၆ နှစ်ကုန်ပိုင်းအထိ လည်ပတ်နိုင်ခြင်း မရှိသေးပေ။ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင် နိုင်ငံတော်ဓာတ်အားလိုင်း ရရှိရန် အချိန်ကြာဦးမည်ဖြစ်သဖြင့် အစိုးရအဆက်ဆက်မှ အသေးစား ရေအားလျှပ်စစ်များ တည်ဆောက်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြပါသည်။

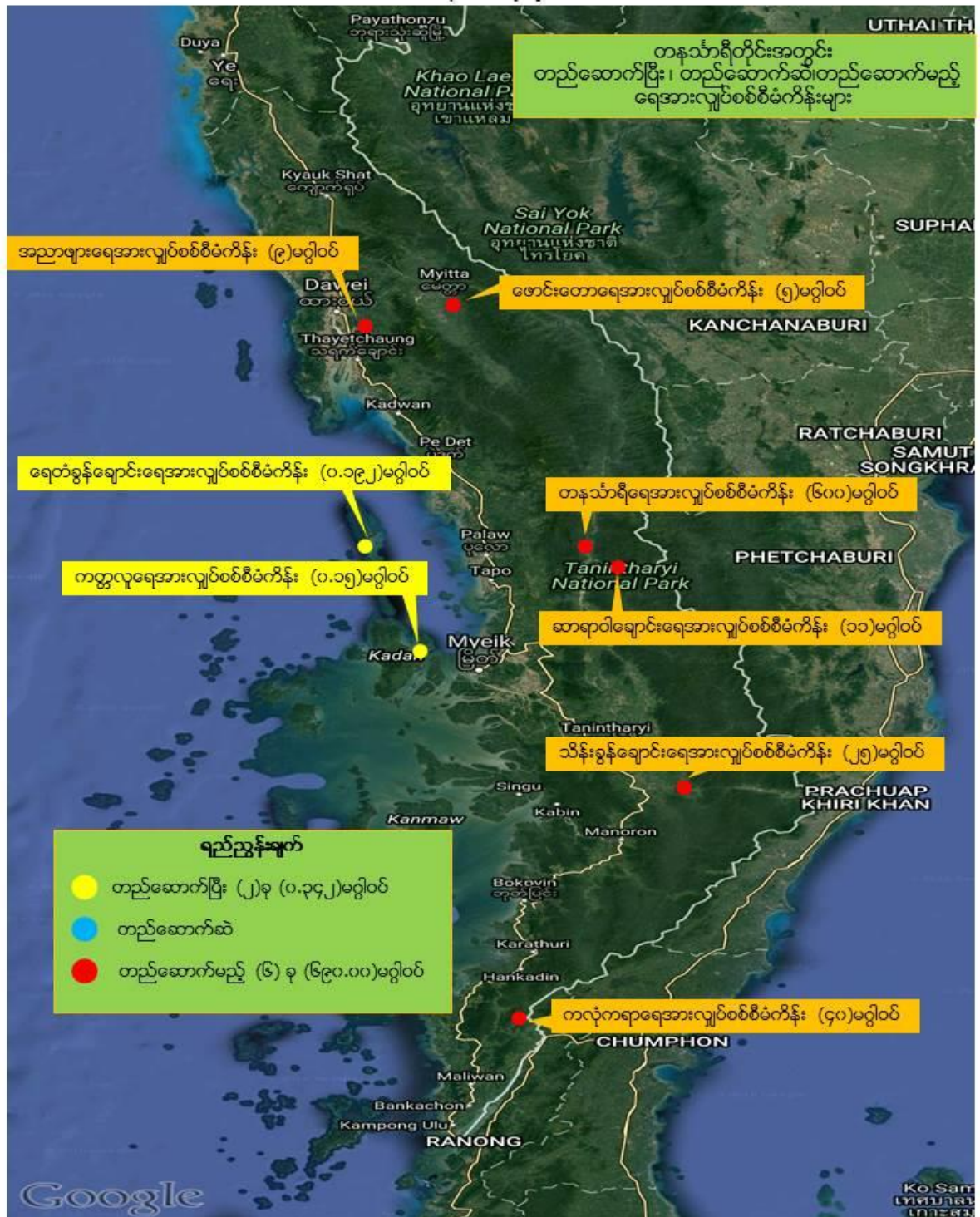
လွတ်လပ်ရေးမရမီကာလများက တည်ဆောက်ခဲ့သော ဟိန္ဒူးဒေသရှိ ဖောင်းတော ရေအားလျှပ်စစ် စက်ရုံမှာ ယနေ့အထိရှိနေသော်လည်း ရေတားတံများ ကြံ့ခိုင်မှုမရှိတော့ခြင်း၊ စက်များ ဟောင်းနွမ်း ယိုယွင်းခြင်းတို့ကြောင့် ယခင် ၃ မဂ္ဂါဝပ်ခန့် ထွက်သော်လည်း လက်ရှိတွင် စက်သုံးလုံးပေါင်း ၁ မဂ္ဂါဝပ်မျှပင် မထွက်တော့ကြောင်း သိရသည်။ ဖောင်းတော ရေအားလျှပ်စစ်ကို အကြီးစားပြင်ဆင်မှုပြုလုပ်ပါက ၅ မဂ္ဂါဝပ်

အထိ ထွက်နိုင်ကြောင်း ရေအားလျှပ်စစ်ဌာနက တွက်ချက်ထားသည်။ သို့သော် ဖောင်းတောမှ ထားဝယ်မြို့သို့ ဓာတ်အားလိုင်း အကွာအဝေးအရ မိုင် (၃၅)ခန့်ရှိသည်ကိုမူ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပေမည်။

ထားဝယ်မြို့မှ (၁၂)မိုင်ခန့်အကွာတွင် တည်ရှိသည့် အညာဖျား ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းသည် ရေအားလျှပ်စစ် ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် အလားအလာအကောင်းဆုံး စီမံကိန်းဖြစ်ပြီး ၉ မဂ္ဂါဝပ်ခန့်အထိ ထွက်ရှိနိုင်ကြောင်း ရေအားလျှပ်စစ်ဌာနနှင့် နိုင်ငံတကာပညာရှင်များမှ ကနဦးလေ့လာဆန်းစစ်ချက်များ (Feasibility Study for the Hydropower plants at Hpaungdaw and Anyapya) ပြုလုပ်ပြီးဖြစ်ကြောင်း ဌာနမှတ်တမ်းများအရ သိရသည်။ ယခင် ပြည်တွင်း ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များက ရေအားလျှပ်စစ် ထုတ်လုပ်ရန် လျှောက်ထားမှုများရှိသော်လည်း သတ္တုတူးဖော်သည့်ကုမ္ပဏီများဖြစ်နေသဖြင့် ဒေသခံပြည်သူများ၏ ကန့်ကွက်မှုကို ခံရသည်။ တတ်သိပညာရှင်များနှင့် ဒေသအာဏာပိုင်များ ပူးပေါင်းကာ လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ဆိုပါက အကျိုးရှိမည့် စီမံကိန်းဖြစ်လာနိုင်ပေသည်။

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင် အလားအလာကောင်းသော ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းများစွာ ရှိနေသေးပြီး နည်းပညာနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလိုသူများကို ဆွဲဆောင်နိုင်ပါက အနာဂတ်စွမ်းအင်ကဏ္ဍအတွက် အားကိုးထိုက်လှပေသည်။

တနင်္သာရီတိုင်း

3

ပုံ ၅.၃ - တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းများ တည်နေရာပြ မြေပုံ

³ ANYAPYA HYDRO POWER FINAL REPORT 1984

အခန်း (၆) အခြားလောင်စာများနှင့် အလားအလာ

မီးထိုးဆီ

မီးထိုးဆီ (F.O)ကို ၂၀၀၈မှ ၂၀၀၉ခုနှစ်ခန့်က ထားဝယ်မြို့ လျှပ်စစ်ဌာနမှ SKODA-860KVA စက်ကြီးများကို မောင်းနှင်ရာတွင် အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ မီးထိုးဆီကို စင်ကာပူရေနံသင်္ဘောမှတစ်ဆင့် မှာယူ တင်သွင်းရပြီး ထိုကာလက ဒီဇယ်တစ်ဂါလံ (၃၀၀၀)ကျပ် ဖြစ်နေချိန်တွင် မီးထိုးဆီတစ်ဂါလံ (၁၄၀၀) ကျပ်ခန့်သာ ကျသင့်ပါသည်။ မီးထိုးဆီ အသုံးပြုသည့်အခါ စက်တွင်းသို့ မပို့လွှတ်သေးချိန်တွင် ခဲနေတတ်သည့်အတွက် အပူပေးပြီး အရည်ပျော်စေသည့် စက်တစ်မျိုး ထပ်မံတပ်ဆင်ရပါသည်။ နောက်ထပ် အားနည်းချက်အနေဖြင့် မီးထိုးဆီများ သန့်ရှင်းမှုနည်းသဖြင့် နော်ဇယ်ကဲ့သို့သော စက်ပစ္စည်းများ မကြာခဏ အသစ်လဲလှယ်ရလေ့ရှိပြီး လေထုညစ်ညမ်းမှုကိုလည်း ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

၂၀၁၀ နောက်ပိုင်းတွင်မူ မီးထိုးဆီဈေးနှုန်းများမှာ ဒီဇယ်ဈေးနှုန်းထက် (၃၀%)ခန့်သာ ကွာဟလာခြင်း၊ စက်ပစ္စည်းစရိတ် ကြီးမားလွန်းခြင်းတို့ကြောင့် မီးထိုးဆီဖြင့် လျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်မှုကို လုံးဝရပ်နားလိုက်ရပါသည်။

နိုင်ငံတကာတွင်လည်း မီးထိုးဆီအသုံးပြုမှု ခေတ်မစားတော့သည့်အပြင် ဒီဇယ်ဈေးကလည်း အနိမ့်ဆုံး အခြေအနေဖြစ်နေရာ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး လျှပ်စစ်ကဏ္ဍအတွက် မီးထိုးဆီသည် သင့်တော်မှုမရှိသေးဟု သုံးသပ်ရပါသည်။

ကျောက်မီးသွေး

တနင်္သာရီတိုင်း၏ ပထမဆုံး ၄၀၀၀ မဂ္ဂါဝပ် ကျောက်မီးသွေးဓာတ်အားပေးစက်ရုံ တည်ဆောက်ရေးကို ၂၀၁၁တွင် ITD၏ ဦးစီးမှုဖြင့် ထားဝယ်ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်းနှင့်အတူ ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပြီး ရရှိလာသော ဓာတ်အားကို ဒေသအတွက် (၂၀%)ခန့် ဖြန့်ဖြူးပေး၍ ကျန် (၈၀%)ကို ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ပို့လွှတ်မည်ဖြစ်သည်။ ထားဝယ်ဒေသခံများ၏ ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြမှုကြောင့် ၂၀၁၂တွင် လျှပ်စစ်ဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဦးခင်မောင်စိုးကိုယ်တိုင် ထားဝယ် ကျောက်မီးသွေးဓာတ်အားပေးစက်ရုံစီမံကိန်းကို ရပ်နားရန် အမိန့်ထုတ် ပြန်ခဲ့ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံမှ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်၍ ထိုင်းနိုင်ငံသို့တင်ပို့ရေးသည် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ထားဝယ် ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်းတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလိုသော အဓိက ရည်ရွယ်ချက်များထဲမှ တစ်ခုဖြစ်သောကြောင့် ကျောက်မီးသွေးစက်ရုံစီမံကိန်း ရပ်ဆိုင်းပြီးနောက် ရေနက်ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်းခြေလှမ်းများ တုန့်နေသွားသည်မှာ ယနေ့ အချိန်ထိဖြစ်သည်။ ၎င်းနောက်ပိုင်း ကော့သောင်း (၈)မဂ္ဂါဝပ် ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ တည်ဆောက်နိုင်ခဲ့ သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင်ရပ်နားလိုက်ရသည်။ မြိတ်ဒေသနှင့် တနင်္သာရီဒေသများတွင် ထိုင်းနိုင်ငံမှ မဂ္ဂါဝပ် (၂၀၀၀-၃၀၀၀) ကျော် ကျောက်မီးသွေးဓာတ်အားပေးစက်ရုံစီမံကိန်းများကိုလည်း ပြည်သူများ လက်မခံသဖြင့် ဆန်းစစ်မှုအဆင့်တွင်ပင် ရပ်တံ့ခဲ့ရသည်။ ၂၀၁၅နှစ်လယ်တွင် သန်းဖြိုးသူကုမ္ပဏီမှ မြိတ်မြို့တွင် ၅၀ မဂ္ဂါဝပ် ကျောက်မီးသွေးဓာတ်အားပေးစက်ရုံ တည်ဆောက်ရန် ပစ္စည်းများ စုဆောင်းခဲ့သော်လည်း မြိတ်မြို့ပြည်သူအများစုက လက်မခံသည့်အပြင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တွင် ကန့်ကွက်ခံရသဖြင့် စက်များ တပ်ဆင်ခြင်းမပြုတော့ဘဲ ရပ်နားထားခဲ့ရပြီဖြစ်သောကြောင့် ကျောက်မီးသွေးသည် ဒေသခံပြည်သူများ မနှစ်သက်သည့် ရွေးချယ်မှုတစ်ခုဖြစ်ကြောင်း သိရှိနိုင်ပါသည်။

သဘာဝဓာတ်ငွေ့

တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတွင် လွန်ခဲ့သော (၁၅)နှစ်ခန့်ကတည်းက သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ထုတ်ယူနိုင်ခဲ့သော်လည်း ဒေသတွင်း၌ ပြန်လည်အသုံးပြုခဲ့နိုင်ဘဲ ထားဝယ် (၄) မြို့နယ် ပြည်သူများ၏ တောင်းဆိုမှုကြောင့် ၂၀၁၅ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် ကံပေါက် ဂတ်စ်လျှပ်စစ်ကို ထားဝယ်ခရိုင်အတွင်း စတင်အသုံးပြုခွင့် ရရှိခဲ့ကြသည်။ အသုံးပြုသော သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကို ကုဗပေ (၁၀၀၀) လျှင် (၇.၅) ဒေါ်လာဈေးဖြင့် ဝယ်ယူအသုံးပြုကြောင်း ထားဝယ်ခရိုင်မီးလင်းရေးအဖွဲ့မှ သိရသည်။ ကံပေါက် ၆ မဂ္ဂါဝပ် ဂတ်စ်အင်ဂျင်များကို APUကုမ္ပဏီမှ ငှားရမ်းမောင်းနှင်လျက်ရှိပြီး တစ်နေ့ ကုဗပေ (၁)သန်းခန့် အသုံးပြု နေပါသည်။ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း အသုံးပြုရန်အတွက် စွမ်းအင်ဌာနမှ တစ်နေ့လျှင် ကုဗပေ (၁၅) သန်းအထိ ခွင့်ပြုထားကြောင်း ကြေညာထားပါသည်။ တစ်နေ့ ကုဗပေ (၁၅) သန်းရရှိလျှင် လျှပ်စစ် (၇၅) မဂ္ဂါဝပ်အထိ ထုတ်နိုင်မည်ဖြစ်ရာ တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုလုံးအတွက် ဓါတ်အားလုံလောက်မှု ရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာပြည်တွင် ရတနာ၊ ရဲတံခွန်၊ ရွှေနှင့် ဇောတိကဟူ၍ ကမ်းလွန်သဘာဝဓာတ်ငွေ့သိုက်(၄)ခုရှိပြီး ထိုတွင်းများမှ တစ်နေ့လျှင် ကုဗပေ စုစုပေါင်း သန်း(၂၀၀၀)ခန့် ထွက်ရှိပါသည်။ ထွက်ရှိမှုစုစုပေါင်း၏ (၂၀%)ဖြစ်သော ကုဗပေ သန်း(၄၀၀)ကို ပြည်တွင်းတွင် အသုံးပြုခွင့်ရရှိနေသည်။ ထိုင်းနိုင်ငံသို့ တစ်နေ့ ကုဗပေ သန်း(၁၂၀၀) တင်ပို့ပြီး ကျန်ရှိသော ကုဗပေ သန်း(၄၀၀)ကို တရုတ်ပြည်သို့ တင်ပို့ပါသည်။

လက်ရှိအချိန်တွင် ပြည်တွင်းသုံး ကုဗပေ သန်း(၄၀၀)ထဲမှ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးအတွက် ကုဗပေ ၁သန်း (1mmcf)သာ အသုံးပြုခွင့်ရနေခြင်းမှာ ထားဝယ်ခရိုင် လျှပ်စစ်ဖြန့်ဖြူးရေးအတွက် ၆ မဂ္ဂါဝပ်သာလျှင် ထုတ်လုပ်နေခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန၏ ထုတ်ပြန်ချက်အရ နောက်ဆုံး တူးဖော်ရရှိသော ဇောတိက သဘာဝဓာတ်ငွေ့တွင်းမှ တစ်နေ့ ကုဗပေ (၁၅)သန်း (15mmcf)အထိ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး လျှပ်စစ်အတွက် သုံးစွဲခွင့်ရှိကြောင်း သိရသည်။ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ကုဗပေ (၁)သန်းဖြင့် လျှပ်စစ် ၅ မဂ္ဂါဝပ် ထုတ်လုပ်နိုင်သည်ဖြစ်ရာ ကုဗပေ (၁၅)သန်း ရရှိပါက ၇၅ မဂ္ဂါဝပ်အထိ ထုတ်လုပ်နိုင်မည် ဖြစ်သဖြင့် ဓါတ်အားပေးစက်နှင့် ဓါတ်အားလိုင်းသာ ရှိပါက ဒေသတစ်ခုလုံးအတွက် လုံလုံလောက်လောက် သုံးစွဲနိုင်ရန် ဖြန့်ဖြူးပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ထို့အပြင် ၂၀၁၈ခုနှစ်တွင် အောင်သိမ် သဘာဝဓာတ်ငွေ့တွင်းမှ တစ်နေ့ ကုဗပေ သန်း(၁၀၀) ထပ်မံထွက်ရှိလာမည်ဖြစ်ပြီး ရရှိလာသည့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့များအားလုံးကို ပြည်တွင်းအတွက်သာ အသုံးပြုမည်ဟု မြန်မာ့ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းမှ ကြေညာထားပါသည်။ အကယ်၍ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးအတွက် ဓါတ်အားမလုံလောက်ပါက အောင်သိမ်တွင်းမှလည်း လိုအပ်သည့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ရယူနိုင်သည့် အနေအထားတွင် ရှိကြောင်း သုံးသပ်ရပါသည်။

ဒီဇယ်

ဒီဇယ်လောင်စာသည် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုလုံးအတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သော နိုင်ငံခြား သွင်းကုန်ဖြစ်သည်။ မြိတ်မြို့တစ်မြို့တည်းအတွက် ဓါတ်အားပေးရန် တစ်နေ့လျှင် ဒီဇယ်ဂါလံ (၃၀၀၀) (၅၀ ပေပါ)ခန့် အသုံးပြုရသည်။ စင်ကာပူ ရေနံတင်သင်္ဘောလမ်းကြောင်းနှင့် အနီးဆုံးဖြစ်သည့်အတွက် မြန်မာပြည်၏ ဒီဇယ်ဈေး အသက်သာဆုံးဒေသဖြစ်နေသဖြင့် အဆိုးထဲကအကောင်းဟု ဆိုရပေမည်။ ၂၀၁၅ခုနှစ်အတွင်း ကမ္ဘာ့ရေနံ ဈေးနှုန်း ကျဆင်းမှုကြောင့် မြိတ်မြို့တွင် တစ်ယူနစ် (၂၈၀) ကျပ်အထိ လျော့ချ ကောက်ခံလျက်ရှိပါသည်။

မြန်မာပြည်တစ်ပိုင်း မဟာဓါတ်အားလိုင်းမရှိသော စက်မြို့အားလုံးကို လျှပ်စစ်ဌာနမှ တစ်အိမ် မီတာ တစ်လုံးအတွက် ဒီဇယ် တစ်ဂါလံ အခမဲ့ ပံ့ပိုးလျက်ရှိပြီး တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးအတွက် ပံ့ပိုးပေးခြင်း မရှိသေးပါ။ အစိုးရသစ်လက်ထက်တွင် လျှပ်စစ်ကဏ္ဍအတွက် မူဝါဒများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲကာ ဌာနမှ အခမဲ့ ဒီဇယ် ပံ့ပိုးမှုရရှိပါက ဓာတ်အားခဈေးနှုန်းများလည်း များစွာ လျော့ကျလာမည် ဖြစ်ပါသည်။

အခန်း (၇) တိုင်းဒေသကြီးအတွက် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင် အနာဂတ်

တနင်္သာရီတိုင်း၏ လျှပ်စစ်စွမ်းအင်ကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် အဆင့် (၃)ဆင့်ဖြင့် ရေတို၊ ရေရှည် စီမံကိန်းများ တိတိကျကျ ရေးဆွဲ၍ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်သင့်ပါသည်။

(က) ပထမအဆင့်တွင် ကံပေါက်-ထားဝယ်-မြိတ် ၂၃၀ကေဗီ ဓါတ်အားလိုင်းကို (၂)နှစ်အတွင်း ပြီးစီးအောင်တည်ဆောက်ရပါမည်။ ဓါတ်အားလိုင်း တည်ဆောက်နေစဉ်အတွင်း ကံပေါက်တွင် (၅၀)မဂ္ဂါဝပ်ခန့်ရှိသော ပထမ ဂတ်စ်တာဘိုင်ဓါတ်အားပေးစက်တစ်လုံးကို တည်ဆောက်ရပါမည်။ ထို့အတူ ဖြန့်ဖြူးရေးကွန်ရက်နှင့် မချိတ်ဆက်နိုင်သေးသည့် ကော့သောင်းနှင့် ဘုတ်ပြင်းမြို့များတွင်လည်း ဆိုလာ-ဒီဇယ်ပေါင်းစပ် ဓါတ်အားပေးစက်ရုံများ (Solar-Diesel Hybrid) တည်ဆောက်သင့်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဗီပီပြင်ပြင် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပါက (၂)နှစ်အတွင်း တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုလုံး ပြည်မနည်းတူ လျှပ်စစ်မီး ရရှိသွားမည်ဖြစ်သည်။

(ခ) ဒုတိယအဆင့်တွင် မော်လမြိုင်-ကံပေါက်ဓါတ်အားလိုင်း ဆက်ဆွဲပြီး ကံပေါက်တွင် ဒုတိယ ဂတ်စ်တာဘိုင်နှင့် တတိယ စွန့်ပစ်အပူသုံးဓါတ်အားပေးစက်ကို တည်ဆောက်ရပါမည်။ ဒုတိယလုပ်ငန်းစဉ် ပြီးသည့်အချိန်တွင် ကံပေါက်စက်ရုံမှ ပိုလျှံသောဓါတ်အားများ(၂၀၀ မဂ္ဂါဝပ်ခန့်)ကို မြန်မာပြည် အထက်ပိုင်းသို့ ပြန်လည် ပို့လွှတ်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

(ဂ) တတိယအဆင့်အနေဖြင့် ထားဝယ်၊ မြိတ်၊ ကော့သောင်း ဒေသတလျှောက်တွင် ဆိုလာ၊ လေအားစသော ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်သုံး ဓါတ်အားပေးစက်ရုံများ တတ်စွမ်းသမျှ တည်ဆောက်ရမည် ဖြစ်သည်။ ရရှိလာသော ဓါတ်အားများကို တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး ဖြန့်ဖြူးရေးကွန်ရက် (Regional Grid) ထဲသို့ ပို့လွှတ်ရပါမည်။ ပထမနှင့် ဒုတိယအဆင့် ဂတ်စ်ဓါတ်အားပေးစက်များအတွက် အသုံးပြုရသော တွင်းထွက် သဘာဝဓါတ်ငွေ့များမှာ တချိန်တွင် ကုန်ခမ်းသွားမည် ဖြစ်သော်လည်း ဆိုလာနှင့် လေအား ဓါတ်အားပေးစက်ရုံများကိုမူ အချိန်ကာလကြာမြင့်စွာ စဉ်ဆက်မပြတ် အသုံးပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အထက်ဖော်ပြပါ အဆင့်(၃)ဆင့်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် ငွေကြေး၊ နည်းပညာနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများရှိမှသာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ပေမည်။ ထို့ကြောင့် -

- ❖ တိုင်းဒေသကြီး လျှပ်စစ်ကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ရရှိလာသော နိုင်ငံတကာချေးငွေနှင့် ထောက်ပံ့ငွေများကို ထိရောက်စွာနှင့် မှန်ကန်စွာအသုံးပြုဖို့ လိုအပ်ပါသည်။
- ❖ နည်းပညာအတွက် စက်ပစ္စည်းများ တပ်ဆင်အသုံးပြုပုံ၊ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှုနှင့် ကြံ့ခိုင်မှုနည်းလမ်းများ၊ လူအရင်းအမြစ်စွမ်းရည်ဖွံ့ဖြိုးမှုကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည့် ကုမ္ပဏီများကို ချည်းကပ်ရန် လိုအပ်ပေသည်။
- ❖ ဆက်စပ်ပစ္စည်းများဖြစ်သည့် ဓါတ်အားလိုင်းပစ္စည်းများ၊ ဆိုလာပြား၊ ဘက်ထရီနှင့် ဒီဇယ်အင်ဂျင်များကို ပြည်တွင်းတွင် အရည်အသွေးမီ ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် ကြိုးစားရမည်ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

ကိုးကားစာတမ်းများ

- (၁) လျှပ်စစ်ဓါတ်အားဖြန့်ဖြူးရေးလုပ်ငန်း ရွှေရတုမဂ္ဂဇင်း
- (၂) PTC လ/နှစ် ချုပ်များ
- (၃) တိုင်းလျှပ်စစ် အစီရင်ခံစာများ
- (၄) ၂၀၁၄ သန်းခေါင်စာရင်း
- (၅) ANYAPYA HYDRO POWER FINAL REPORT 1984
- (၆) "Possible first wind farm locations in Yangon, Ayeyarwady and Rahkine regions," 2013).
Retrieved from <http://www.mmtimes.com/index.php/business/8357-possible-first-wind-farm-locations-announced.html>
- (၇) "Wind farm developer select test sites", 2012). Retrieved from
<http://www.mmtimes.com/index.php/business/1124-wind-farm-developer-selects-five-test-sites.html>

ဒေသတွင်း အလင်းရောင်အတွက် အသုံးပြုသည့် စွမ်းအင် အမျိုးအစားများ

၈%

ဌာနဆိုင်ရာ
လျှပ်စစ်ဓာတ်အားလိုင်း

၁၈%

ရေနံဆီ မီးအိမ်

၂၂%

ဖယောင်းတိုင်

၄၇%

ပုဂ္ဂလိက မီးစက်

Working to sustain the natural
world for people and wildlife

together possible. wwf.org.mm